

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Ефективність лізингових операцій на підприємстві

за матеріалами Товариства з обмеженою відповідальністю
«АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА», м. Київ

Студента 2 курсу 6м групи,
спеціальності 073
«Менеджмент», спеціалізації
«Фінансове управління»

Назарука Ярослава
Сергійовича

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Кондратюк Оксана
Іванівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Ситник Ганна
Вікторівна

Київ 2019

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	6
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА».....	22
2.1. Аналіз основних показників діяльності підприємства.....	22
2.2. Аналіз використання обладнання взятого у лізинг.....	33
2.3. Оцінка ефективності лізингових операцій на підприємстві.....	38
РОЗДІЛ 3. ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА».....	44
3.1. Обґрунтування шляхів підвищення ефективності лізингових операцій на підприємстві.....	44
3.2. Порівняльна оцінка ефективності придбання обладнання в лізинг і за рахунок банківського кредиту.....	51
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ.....	66

АНОТАЦІЯ

Назарук Я.С. «Ефективність лізингових операцій на підприємстві» (за матеріалами ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 073 «Менеджмент», спеціалізація «Фінансове управління» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2019.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено теоретичним, методичним і практичним аспектам обґрунтування ефективності лізингових операцій на підприємстві. Представлена робота дозволяє дослідити основні засади, методи та засоби визначення потреби у лізингових операціях та оцінити їх ефективність.

Ключові слова: лізинг, обладнання, ефективність діяльності.

ABSTRACT

Nazaruk Y.S. "Efficiency of leasing operations at the enterprise" (on materials of LLC ASTRAZENECA UKRAINE, Kiev). – Manuscript.

Final qualifying work on specialty 073 "Management", specialization "Financial management" - Kyiv national University of trade and Economics-Kyiv, 2019.

The final qualifying work is devoted to theoretical, methodological and practical aspects of justification of efficiency of leasing operations at the enterprise. The presented work allows to study the basic principles, methods and means of determining the need for leasing operations and assess their effectiveness.

Keywords: leasing, equipment, efficiency.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Розвиток лізингових відносин в Україні надасть можливість українським підприємствам оновити свої основні засоби без необхідності вилучення з обігу великих обсягів власних обігових коштів, що сприятиме стабілізації їхнього фінансового стану. Розширення лізингових операцій стає рушієм розвитку підприємств України. Лізинг здатен активізувати інвестування капіталу у сферу виробництва та надання послуг, поліпшити фінансовий стан безпосередніх товаровиробників, що підвищить їх конкурентоспроможність. Отже, лізинг є визначальним інструментом інвестицій, він дозволяє краще управляти обіговим капіталом і має можливість забезпечити до 100% фінансування, передбачає фіксовані виплати, тобто ризик неотримання відсотків покладається на лізингодавця, а не на лізингоодержувача, що є гнучкою формою фінансування.

Проблемам лізингових відносин господарюючих суб'єктів приділяють увагу такі вітчизняні та закордонні вчені та практики: Н.Н. Внукова, В.М. Кочеткова, В.І. Міщенко, А.М. Мороз, Д.Ф. Харківський, В. Хойер та інші. В своїх роботах вчені досліджують загальні тенденції розвитку лізингових операцій та їх особливостей в діяльності промислових підприємств.

Метою дослідження є розробка теоретичних засад та удосконалення методологічних положень щодо забезпечення ефективності лізингових операцій на підприємстві.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення таких **завдань**:

- дослідити теоретичні засади ефективності лізингових операцій на підприємстві;
- провести аналіз основних показників діяльності підприємства;
- проаналізувати склад і структуру джерел фінансування ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна»;
- провести аналіз використання обладнання взятого у лізинг;
- оцінити ефективність лізингових операцій на підприємстві;

- провести обґрунтування заходів шляхів підвищення ефективності лізингових операцій на підприємстві;
- здійснити порівняльну оцінку ефективності придбання обладнання в лізинг і за рахунок банківського кредиту.

Об'єктом дослідження є ефективність лізингових операцій на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання забезпечення ефективності лізингових операцій на підприємстві.

Емпірична база дослідження є ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна». Господарська діяльність підприємства спрямована на консультування з питань комерційної діяльності й керування, а також інші види діяльності такі як: оптова торгівля фармацевтичними товарами та оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність. Підприємство утворено у 2010 році. Зареєстрований капітал станом на 31.12.2018 р. склав 1 393 тис. грн., а загальна сума капіталу - 119 815 тис. грн. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2018 рік склав - 395 934 тис. грн., а чистий прибуток – 34 684 тис. грн., середня кількість працівників становила 128 осіб.

Методи дослідження. У роботі застосовано сукупність методів, які ґрунтуються на сучасних теоретико-методологічних підходах, що дозволило забезпечити концептуальну єдність дослідження. Діалектичний, системний та структурний методи використано при розробці концептуальних засад та механізму ефективності лізингових операцій на підприємстві, обґрунтуванні основних складових ефективності лізингових операцій на підприємстві. За допомогою порівняльного та факторного методів здійснено оцінку дієвості та ефективності існуючих підходів до ефективності лізингових операцій на підприємстві. Методи наукового абстрагування, синтезу використано при удосконаленні методологічних засад підвищення ефективності лізингових операцій на підприємстві.

Інформаційною базою дослідження. Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з питань ефективності лізингових операцій на підприємстві, статистичні та аналітичні матеріали Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної служби статистики України, відповідні монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених.

Наукова новизна. Полягає у розвитку та уточненні теоретичних положень щодо ефективності лізингових операцій на підприємстві

Практична цінність роботи полягає у тому, що запропоновані методи оцінки ефективності лізингових операцій можуть бути використані у практичній діяльності ТОВ “АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА” для підвищення ефективності його діяльності.

Апробація результатів дослідження. Основні наукові положення і практичні результати дослідження опубліковано у збірнику наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка та фінанси підприємства», 2019 р. на тему: «Лізинг, як форма фінансування інноваційних процесів на підприємстві».

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Роботу викладено на 72 сторінках друкованого тексту. Список використаних джерел включає 40 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Різноманіття і багатоплановість лізингу укладені в його структурі, хоча вона передбачає формування економічних і правових відносин всього між трьома суб'єктами: лізингодавцем, лізингоодержувачем та продавцем майна. На перший погляд конструкція може здатися не настільки складною, хоча навіть у такій інтерпретації передбачається висновок у рамках однієї лізингової угоди, як мінімум, двох прямих договорів лізингу та купівлі-продажу майна. Крім того, нерідко використовуються ресурси ще одного учасника, функція якого законодавчо вважається непрямомою. Мається на увазі кредитор, яким найчастіше виступає банк, що забезпечує фінансування лізингової угоди.

Інтерес до лізингових операцій виявляють багато організацій, які спантеличені пошуком нових форм оновлення основних фондів, в той час як лізинг є одним з способом вирішення даних проблем. За допомогою лізингу для організації відбувається полегшення фінансового навантаження шляхом реалізації протягом тривалого часу рівномірних платежів.

Протягом тривалого часу економічна сутність лізингу залишається спірною і суперечливою. Одні розглядають лізинг як спосіб кредитування діяльності підприємства; інші ототожнюють з довгостроковою орендою, треті вважають способом купівлі-продажу засобів виробництва і права користування чужим майном [14, с. 25].

Розвиток лізингу пов'язаний з розвитком ринкових відносин, зростаючою потребою прискореного оновлення основних фондів промисловості. При реалізації інвестиційних процесів лізинг, як інструмент прямих інвестицій, має ряд переваг перед іншими механізмами фінансування.

Лізинг визначається як метод фінансування капіталовкладень в праці Т. Кларка. Спрощено сутність лізингу зводиться до того, що одна організація купує в іншої майно і здає його в тимчасове користування третій стороні.

Обов'язковою умовою до об'єктів, що передаються в лізинг, є використання тільки для підприємницьких цілей. Звідси випливає, що лізинг - це система підприємницької діяльності, що включає в себе орендні, інвестиційні та торговельні відносини [4].

Позитивний вплив лізинг надає на розвиток вітчизняної економіки. Для малого та середнього бізнесу лізинг є можливістю придбання високотехнологічного обладнання. Лізинг дозволяє вирішувати завдання підвищення стійкості української економіки, розвитку малого та середнього бізнесу, зниження безробіття і соціальної напруженості.

Стимулом для лізингу є податкові пільги, право прискореної амортизації, пільги при сплаті митних податків. Право власності на предмет лізингу дозволяє лізинговим компаніям функціонувати з більш ризикованими проектами, ніж банківське кредитування. Попит на лізинг з боку малого і середнього бізнесу обумовлений дефіцитом інструментів фінансування малого бізнесу в Україні.

Лізингова форма ґрунтується на системі принципів (рис. 1.1)

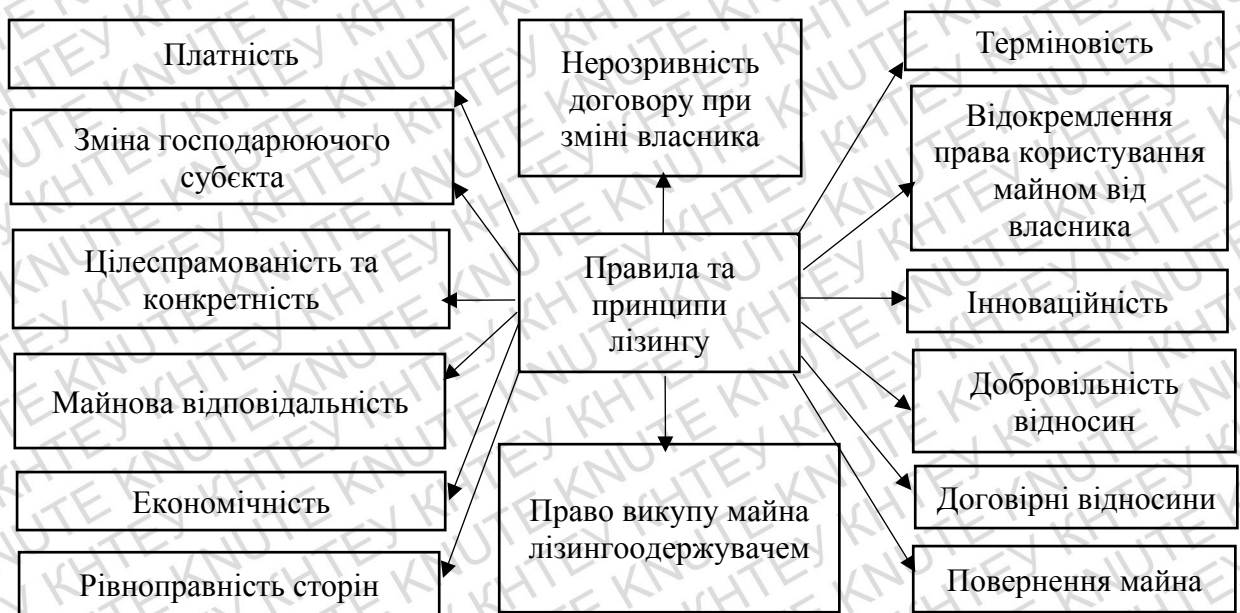

Рис. 1.1. Основні принципи та особливості лізингових відносини

В економічному сенсі лізинг - це комплекс майнових відносин, які забезпечують технічне переозброєння підприємств та підвищення науково-технічного прогресу за допомогою інвестицій.

Застосування лізингу не тільки дає можливість розширити потенціал і функції суб'єктів ринку капіталу, а й дає можливість пропонувати споживачам більшу кількість товарів і послуг.

Лізинг виконує такі функції [8, с. 25]:

1. Функція збуту - полягає в тому, що виробники техніки та обладнання отримують можливість розширити сегмент користувачів;
2. Фінансова функція полягає в тому, що орендодавець звільняється від одноразової виплати вартості обладнання і може направити вільний капітал в інвестування;
3. Виробнича функція - полягає в тому, що за рахунок тимчасового використання орендованого обладнання та техніки лізинг дозволяє вирішити виробничі проблеми;
4. Функція отримання податкових та амортизаційних пільг;

Перевагою лізингу як форма оновлення виробництва виражається в наступному:

- лізинг дозволяє застосовувати сучасну техніку без оплати повної вартості;
- лізингові платежі входять до собівартості та зменшують податкове навантаження в результаті зменшення податків, що сплачуються з прибутку підприємства;
- по об'єкту лізингу можливість нарахування амортизації до 100% (крім офісних меблів і легкових автомобілів);
- оплата вартості предмета лізингу за рахунок коштів, придбаних в результаті експлуатації і т.д.;

Фінансування лізингу один з ключових питань організації та проведення лізингових операцій. Для того щоб угоди відбулися, лізингодавці

повинні мати доступ на ринки капіталу або мати власні кошти для фінансування нових проектів [10, с. 17].

Вартість ресурсів, що залучаються для фінансування лізингових угод, багато в чому залежить від великої кількості взаємозумовлених факторів: фінансової спроможності лізингоодержувачів; ризиків, які можуть виникнути у лізингодавців та інших кредиторів при реалізації проектів; гарантійного забезпечення лізингових угод; взаємозв'язку трьох основних параметрів терміновості амортизації майна, кредитів, договорів лізингу; валюти угоди; місця запозичення на внутрішньому або міжнародному ринку капіталів; інфляції та її динаміки; виду лізингу та схеми проведення операцій.

Розрізняють фінансовий і операційний лізинг. Фінансової лізинг передбачає прокат майна з правом подальшого викупу, при цьому виступає як альтернативний джерело фінансування, придбання майна в кінці договору лізингу [7].

Операційний лізинг не передбачає викуп майна наприкінці договору лізингу, при цьому лізингоодержувач уникає ризиків, так як об'єкт лізингу залишається у власності лізингодавець.

На рис 1.2. представлені основні відмінності між фінансовим та операційним лізингом.

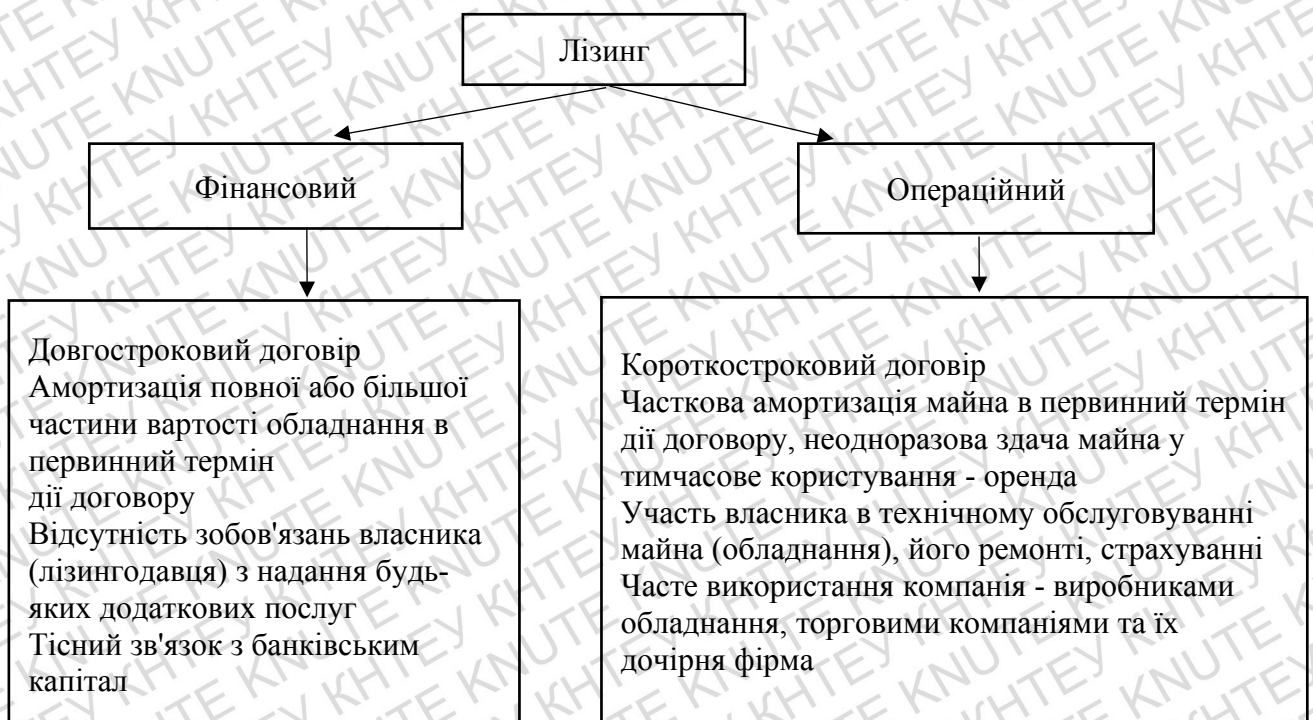

Рис. 1.2. Відмінності між фінансовим і оперативним лізингом

Джерело: [27]

Розрізняють за термінами договорів (довгострокові, середньострокові і короткострокові). Лізинг поділяється на строковий (на певний строк), та на поновлюваний (продовжується після закінчення строку договору).

За умовами амортизації виділяють лізинг з повною і не повною амортизацією, при якому відбувається виплата повної або часткової вартості орендованого майна. За обсягами обслуговування переданого майну ділиться на чистий лізинг, лізинг з повним або частковим набором послуг.

За формою платежів підрозділяється на грошовий, компенсаційний і змішаний тип, при цьому розрахунок проводиться грошовими коштами, товарами та послугами або одночасно і грошима і товарами і послугами. За групами майна - лізинг рухомого та нерухомого майна [11, с. 15].

За секторами ринку - внутрішній і зовнішній лізинг, який ділиться на експортний, імпорتنний і транзитний.

За ступенем ризику для лізингодавця бувають такі види:

- незабезпечений лізинг - лізингоодержувач не представляє фактично лізингодавцю додаткових гарантій виконання зобов'язань;
- частково забезпечений лізинг - має на увазі наявність страхового депозиту, що покриває встановлену частину витрат лізингодавця і до закінчення строку договору «замороженого» на рахунках кредитної організації і повного виконання лізингоодержувачем своїх зобов'язань;
- гарантований лізинг (забезпечений) - ризики при такому вигляді лізингу розподіляються між кількома суб'єктами, які виступають гарантами лізингоодержувача, або страховими компаніями, що спеціалізуються на страхуванні повернення майна, а також лізингових платежів.

Україна вибрала європейський шлях розвитку, тому для того, щоб вітчизняні підприємства були спроможні конкурувати з іноземними

підприємствами варто суттєво вдосконалювати ведення господарської діяльності, проводити активний пошук та впровадження нетрадиційних заходів щодо модернізації, як управлінських рішень, так і до виробничого забезпечення підприємства, підвищувати конкурентоспроможність продукції за допомогою широкого залучення досягнень науково-технічного прогресу. Одним таким заходом є лізинг основних засобів.

Основні засоби є тим наріжним каменем, за допомогою якого підприємство забезпечує своє функціонування на певному ринку, зберігає свої конкурентні позиції та найголовніше має змогу отримувати прибуток для подальшого розвитку. Тому будь-яке підприємство, а особливо виробниче, де фінансовий стан та конкурентоспроможність продукції чи послуг на пряму залежить від стану та ефективності використання основних засобів має активно впроваджувати заходи щодо підвищення ефективності їх використання [20, с. 13].

Проте усі підприємства України наразі зустрічаються з проблемою обмежених фінансових ресурсів та складністю пошуку довгострокових фінансових інвестицій для зростання ефективності господарювання. Банківська система в Україні є не досить надійною та можливість отримати кредит на вигідних умовах є обмеженою, лізинг стає найбільш доступним та вигідним засобом розвитку бізнесу.

Господарський кодекс України дає наступне визначення лізингу: «лізинг - це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачем) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське віддання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів» [1].

Відповідно до Закону України «Про фінансовий лізинг» (ст. 3) предметом договору лізингу може бути: неспоживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів; майно, що перебуває в державній або комунальній власності та щодо якого відсутня заборона передачі в користування та/або володіння, може бути передано в лізинг у порядку, встановленому цим Законом. Не можуть бути предметом лізингу земельні ділянки та інші природні об'єкти, єдині майнові комплекси підприємств та їх відокремлені структурні підрозділи (філії, цехи, дільниці) [3].

У Цивільному кодексі України визначається два види лізингу: оперативний та фінансовий лізинг. Операційний лізинг не має суттєвих відмінностей від оренди, натомість фінансовий лізинг має. Використовуючи фінансовий лізинг підприємство може зустрітися з певними труднощами. За договором лізингу майно передане лізингодавцем лізингоодержувачу стає запорукою належного виконання умов договору останнього [2].

В Україні лізинг починає набувати все ширшого застосування. За останні роки суттєво зріс професіоналізм фінансового та технічного керівництва підприємств, а також відбулися й значні позитивні зміни у законодавстві, що регулює питання лізингу. На початку 2018 року кількість лізингових договорів становила 50% від рівня 2013 року, тоді як загальна вартість цих договорів зменшилася втричі. Аналогічна ситуація з обсягом нового бізнесу: у 2013 році укладено 11 тисяч договорів на суму 3,947 млрд дол. США порівняно з 7 752 договорами на суму 462 млн дол. США в 2018 році:

- переважна більшість лізингоотримувачів (90%) є юридичними особами. Приблизно 70% активних клієнтів лізингу – це МСП;
- лізингові угоди укладаються в гривнях без прив'язки або з прив'язкою до долара чи євро. Процентні ставки за лізинговими угодами в гривні становлять 25-30%, а у лізингових угодах, які мають прив'язку до

долара, процентна ставка в середньому становить 10-12%, за винятком спеціальних пропозицій за дилерськими програмами;

- що стосується тривалості лізингових угод, то для більшості з них строк дії становить від 2-х до 5-ти років (55,4% від загальної суми контрактів). Деякі державні компанії укладають договори лізингу строком на 10 років, але таких випадків – незначна кількість (2,7% від загальної суми).

Лізинг є симбіозом оренди та кредиту, але при цьому має унікальні переваги, які притаманні саме цьому виду інвестиційної діяльності [16, с. 30].

До таких переваг варто віднести:

- можливість законним шляхом знизити базу оподаткування, адже сплата лізингових платежів у частині відсотків та комісії відносить на валові витрати підприємства, що автоматично зменшує прибуток;

- лізингоодержувач отримує податковий кредит по ПДВ відразу ж з усієї вартості предмета лізингу, сплативши лише авансовий платіж;

- лізингоодержувач з моменту отримання майна у лізинг ставить його на свій баланс та нараховує амортизацію, як у податковому, так і в бухгалтерському обліку;

- при укладанні договору лізингу не потрібна застава, так як при отриманні банківського кредиту;

- враховуючи те, що лізинг дає можливість отримати дане майно у свою власність застосовуючи відстрочку це істотно знижує вартість платежів і дає змогу раціонально управляти власними активами;

- підприємство має змогу швидко отримати необхідне обладнання без понесення суттєвих капіталовкладень;

- можливість здійснювати лізингові платежі у різних формах: грошовій, товарній або комбінованій;

- лізинг дозволяє швидко отримати необхідне обладнання задля забезпечення ефективного виробничого процесу, шляхом тимчасового використання, а не через витрачання коштів на купівлю морально старіючого та досить вартісного обладнання;

- лізинг дає змогу уникнути потреби взяття банківських кредитів на купівлю основних засобів.

Тобто, якщо лізингоодержувач має певні фінансові проблеми і не здійснює вчасно лізингові платежі, лізингодавець має право вилучити передане майно. Платежі, які здійснюються лізингоодержувачем є нічим іншим, як відшкодуванням вартості майна, що у певний момент часу може бути придбано лізингоодержувачем за залишковою вартістю [17, с. 8].

Проте, якщо виникає вище згадана ситуація дані платежі не повертаються лізингоодержувачу, тобто виникає ризик втратити і основні засоби, і кошти, які були витрачені на лізинг. Мабуть найголовнішим недоліком лізингу в Україні є його вартість. Сьогодні лізинг є дорогим задоволенням, яке собі дозволити може не кожне підприємство. За строк лізингу основні засоби можуть зрости у вартості вдвічі [15, с. 7].

Відповідно, чим триваліший строк лізингу, тим дорожчим він стає для підприємства. Підприємство-лізингоодержувач після закінчення строку договору має змогу викупити основні засоби. Проте може статися так, що за період дії договору вартість обладнання суттєво зросла і даний договір стає невигідним. Ще одна річ, яка грає не на користь лізингу, це те, що лізингова компанія не надасть інформації для прорахунку вартості її додаткових послуг, адже за законом дана інформація належить до комерційної таємниці.

Також існують певні перешкоди розвитку лізингу в Україні. Серед них варто виділити два фактори: законодавча база та вартість лізингу. На рівні держави, у першу чергу за допомогою законодавчої влади, має відбуватися сприяння розвитку лізингу, адже він дійсно є вигідним для розвитку економіки країни. Держава займає пасивну роль у розвитку та розширенню лізингового ринку, хоча можливості великі. Негативно впливає й низький рівень освіченості та проінформованості потенційних клієнтів про переваги та можливості лізингу. Зазвичай лізинг сприймається як різновид оренди, що звичайно є помилкою, адже оренда передбачає нетривале користування річчю та її повернення після спливу строку договору, а лізинг забезпечує

довготривале користування та можливість набути майно у власність шляхом викупу за залишковою вартістю після сплати усіх лізингових платежів.

Вартість - це основний фактор, який впливає на прийняття того чи іншого господарського рішення. Адже, сплачуючи лізинговий платіж підприємство ще має оплатити послуги лізинговій компанії. Проте багато підприємств у лізингу вбачає привабливу альтернативу придбання необхідних основних засобів та забезпечення ефективного розвитку свого бізнесу, тому що їм не доводиться займатися оформленням, доставкою та страхуванням - усе це бере на себе лізингова компанія. У розвинених економіках спеціалізовані лізингові компанії, заощаджуючи кошти на великому масштабі операцій при закупівлі партій обладнання у одних і тих самих постачальників/виробників, мають змогу надавати лізингоодержувачам значно дешевші, порівняно з банківським кредитуванням, послуги [13, с. 55].

На думку експертів асоціації «Українське об'єднання лізингодавців», що була створена у 2005 році як добровільний союз професійних учасників ринку лізингу, основні тенденції на ринку лізингу в Україні сьогодні наступні: зниження кількості лізингових компаній, які активно фінансують угоди; зосередження на ефективному адмініструванні існуючого портфеля та максимізація повернення раніше інвестованих фінансових ресурсів; аграрний сектор стає основним клієнтом лізингових компаній; укладання угод на поодинокі та високоліквідні предмети (сільськогосподарська техніка, легкові автомобілі тощо); співпраця виключно зі стабільними компаніями, що не менше 3-х років успішно функціонують на ринку; активна реалізація вилучених предметів у повторний лізинг чи продаж [5, с. 10].

На даний період у зарубіжній і вітчизняній економічній літературі наводиться ряд методик оцінки економічної ефективності лізингу [4; 9;10;13]. Методи відрізняються вихідними даними, складністю розрахунків, кінцевими показниками та ін.

Деякі автори всю сукупність методів поділяють на дві групи за моделлю грошового потоку [1, с. 46]:

- методики оцінки економічної ефективності лізингу, засновані на моделюванні грошових потоків на основі витрат, пов'язаних винятково з фінансуванням активу (NPV - аналіз, IRR - аналіз, методика, що заснована на еквівалентуванні та ін.);

- методики оцінки економічної ефективності лізингу, засновані на моделюванні грошових потоків шляхом розрахунку чистих доходів (методика Х.-Й. Шпіттлера, А. Кіророва «моделювання грошових потоків і визначення чистого доходу»).

До переваг першої групи методик можна віднести: невелику кількість вихідних даних; зрозумілу послідовну процедуру розрахунку. Зокрема, для методу «IRR-аналіз» немає необхідності призначати ставку дисконтування, а для методу еквівалентування інтерпретація критерію оцінки ефективності очевидна.

До недоліків можна віднести: ймовірність виникнення ризику неотримання податкової економії; допущення про повне фінансування. До загальної переваги методик другої групи можна віднести найбільшу деталізацію, що забезпечує більш точну оцінку ефективності того або іншого методу фінансування. Методики даної групи можуть використовуватися для ухвалення остаточного рішення про вибір методу фінансування, тому як з їхньою допомогою можна врахувати особливості діяльності лізингоотримувача. До загального, але незначного, недоліку другої групи методів можна віднести абсолютне значення критерію, на основі якого здійснюється оцінка. Методика Х.-Й. Шпіттлера враховує альтернативні витрати в моделі покупки, що є її достоїнством, але в моделі лізингу не розглядаються. Методика моделювання грошових потоків і визначення чистого доходу враховує специфіку вітчизняного оподаткування [10, с. 47].

Розглянемо найбільш поширені методи оцінки інвестування через лізингові механізми за кордоном та в Україні. Методика, що застосовується

учасниками лізингу на ринку США, ґрунтується на припущенні про можливість визначення ефективності лізингу тільки у порівнянні із близьким по суті методом фінансування реальних інвестицій - банківським кредитом. [20, с. 15].

Передбачається розрахунок наступних показників:

- 1) зіставлення вартості майна при комерційному кредитуванні і на умовах лізингової угоди;
- 2) розрахунок варіантів ставок фінансування угоди;
- 3) зіставлення надходжень доходу від експлуатації предмету лізингу у власника даного майна з надходженнями від використання цього ж майна на умовах лізингу.

Ефективність лізингової операції для лізингоодержувача можна визначити шляхом зіставлення загальної суми, яка виплачується згідно з лізинговим договором, із ціною майна за готівковий рахунок чи в кредит. При цьому треба враховувати податкові та інші пільги, які надані лізингоодержувачу.

Порівняння загальної вартості лізингу з покупкою на умовах кредиту здійснюється за наступними формулами [22, с. 17].:

$$C_{cr} = C_o + \frac{P_1}{T_1} - T_2 \quad (1.1)$$

де C_{cr} – вартість придбання майна на умовах кредиту;

C_o – вартість майна;

P_1 – платежі по відсоткам;

T_1 – податок з доходу;

T_2 – податковий кредит на прискорену амортизацію.

$$C_{lz} = \frac{P_1 - \frac{Cr_2 + D}{t}}{T_3} + Cr_s \quad (1.2)$$

де C_{lz} – вартість майна на умовах лізингу;

P_1 – щорічні платежі по лізинговому договору;

Cr_2 – податковий кредит на інвестиції;

D – знижки лізингоодержувача;

t – строк дії лізингового договору;

$T3$ – податок з доходу;

Crs – залишкова вартість предмету лізингу.

Розрахунок ставки фінансового лізингу (I_r), необхідний для зіставлення умов запропонованих кредиторами і потенційним лізингодавцем, здійснюється за формулою [25, с. 10]:

$$I_r = \frac{A + P1}{0.5 * (C_i - Crs)} \quad (1.3.)$$

де $P1$ – щорічні платежі по договору лізингу;

A – щорічна амортизація обладнання без врахування платежів за послуги

лізингодавця не фінансового характеру;

C_i – початкова вартість майна.

Лізингоодержувач, зіставивши лізинговий процент, який він повинен буде сплатити лізингодавцю за фінансування лізингової операції, з банківською кредитною ставкою, може визначити, що для нього вигідніше: підписати лізинговий контракт чи придбати необхідне майно у кредит.

Для лізингодавця ціна лізингової операції повинна покривати усі витрати, в тому числі і на придбання лізингового майна і приносити достатній прибуток, аби стимулювати лізингову діяльність. Загальну суму лізингових платежів, тобто загальну ціну лізингової операції ($Clzd$) за період дії лізингового договору, можна визначити за формулою [29, с. 10]:

$$Clzd = \sum_{i=1}^t (P1 - PL) \quad (1.4.)$$

де P_t – лізингові платежі (включають суму податку на додану вартість), сплачені лізингоодержувачем у році t ;

PL – податкові та інші пільги (якщо вони мали місце), надані лізингоодержувачу у році t (податковий кредит на прискорену амортизацію, знижки лізингоодержувача та ін.);

t – строк лізингового договору.

Важливим моментом при оцінці ефективності проведення лізингової операції є також і розрахунок норми прибутку лізингоодержувача, враховуючи прибуток від обігу звільнених в умовах лізингу коштів. Розрахунок середніх норм прибутку визначається за формулою [19, с. 11]:

$$Npl = \frac{(R - Pt)}{0.5 * (Ci - Cr_s)} * 100\% \quad (1.5.)$$

де Npl – норма прибутку в умовах лізингу, %;

R – щорічний валовий дохід;

Pt – щорічні лізингові платежі.

Як свідчить практика, часто виявляється, що для лізингоодержувача ціна операції за лізингом є вищою, ніж вартість їх придбання готівкою. Наприклад, французькі економісти зазначають, що ціна лізингових операцій на 20-40% вища, ніж придбання необхідної техніки за готівку. Але це не повинно зупиняти лізингоодержувача, оскільки переваги, одержані від своєчасної заміни морально застарілого устаткування, прибуток від обігу звільнених коштів компенсують їм нижчу норму прибутку порівняно з купівлею цього устаткування яка потребує багато коштів для одночасної оплати.

Розглянемо методику фінансово-економічної оцінки інвестиційних проектів використання лізингового обладнання. Вона розроблена на основі основних методів оцінки економічної привабливості інвестицій, її пропонують М.В. Карп, Р.А. Махмутова та Є.М. Шабаліна [5]. До неї належать: розрахунок чистої поточної вартості; розрахунок рентабельності інвестицій; розрахунок внутрішньої норми дохідності; розрахунок строку окупності інвестицій.

Метод визначення чистої поточної вартості базується на визначенні чистої поточної вартості, на яку прибуток підприємства може зрости в результаті реалізації інвестиційного проекту. Для визначення чистої поточної вартості використовують формулу [16, с. 7].:

$$NVP = \sum_{t=1}^T \frac{R_t - Z_t}{(1+r)^t} - KV \quad (1.6.)$$

де NPV – чиста поточна вартість;

R_t – річні грошові надходження за період t ;

Z_t – витрати періоду t ;

r – ставка дохідності, що вимагається від проекту;

KV – сума інвестованого (стартового) капіталу;

t – період;

T – строк договору.

У випадку, коли $NPV > 0$, проект варто приймати до реалізації; якщо $NPV < 0$, то проект варто відхилити бо він збитковий. Коли $NPV = 0$, то проект не прибутковий і не збитковий.

Метод розрахунку рентабельності інвестицій полягає у співставленні поточної вартості очікуваних майбутніх щорічних грошових надходжень з поточною вартістю інвестованих коштів. Визначення рентабельності інвестицій дозволяє з'ясувати, в якій мірі збільшаться доходи підприємства в розрахунку на одну гривню інвестицій. Рентабельність інвестицій (PI) розраховується за формулою [13, с. 55]:

$$PI = \frac{1}{KV} * \sum_{t=1}^T \frac{R_t - Z_t}{(1+r)^t} \quad (1.7.)$$

Правило чистої поточної вартості дає теоретично обгрунтовану відповідь на запитання щодо прийняття або відхилення інвестиційного проекту. Альтернативним підходом є розрахунок внутрішньої норми дохідності. Внутрішньою нормою дохідності (IRR) є ставка дохідності, яка прирівнює очікувані чисті грошові потоки до початкових витрат. Для розрахунку IRR необхідно обчислити щодо R таку формулу [14, с. 10]:

$$0 = \sum_{t=1}^n \frac{R_t}{(1+r)^t} - C \quad (1.8.)$$

де r – ставка дохідності, при якій $NPV = 0$.

Проект приймається за умови, що значення його внутрішньої норми дохідності більше за ставку дохідності, що вимагається за проектом. Методика є універсальною і дає змогу провести комплексну фінансово-економічну оцінку інвестиційного проекту. Проте, слід підкреслити, що методи оцінки інвестиційних проектів, які базуються на дисконтуванні грошових потоків досить складні та трудомісткі у розрахунках.

На сьогоднішній день у світі не існує єдиного універсального методу оцінки ефективності лізингу як інвестиційного інструменту. Це в свою чергу дещо гальмує процес розвитку лізингу, особливо в Україні - до теперішнього часу не має розуміння переваг цього нетрадиційного способу виробничого інвестування. Адже в кінцевому підсумку він завжди обходиться дорожче за звичайну купівлю-продаж через неврахування додаткового прибутку, отриманого від обороту вивільненого з використанням лізингу капіталу. Для повної оцінки ефективності запропонованого лізингового проекту необхідно проводити розрахунки за кількома методиками, враховуючи їх переваги та недоліки.

Підсумовуючи усе сказане вище варто зазначити, що лізинг стає своєрідним видом кредиту для підприємства, що надається у вигляді основних засобів та забезпечує оновлення виробничих фондів. Лізинг забезпечує ряд переваг серед, яких в першу чергу це отримання нового необхідного обладнання, що дає можливість нарощувати виробничі потужності без залучення банківського кредиту. Також перевагою є те, що амортизація на такі основні засоби нараховується за прискореним методом, що дає можливість швидше оновлювати основні засоби та суттєво зменшити податок на прибуток. Використання лізингу дає можливість провести реконструкцію, розширення та переоснащення основних засобів підприємства. Так, як лізинг є платним, це спонукає підприємство більш ефективно планувати свої фінансові ресурси, щоб належним чином виконати дане боргове зобов'язання. Хоча наданий час ситуація в Україні досить складна, проте спостерігається розширення лізингового ринку та зростання

його привабливості для нових потенційних клієнтів. Лізинг досить важливий та позитивно впливає на розвиток економіки країни, він застосовується практично у будь-якій галузі економіки України.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА»

2.1. Аналіз основних показників діяльності підприємства

ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» розташоване за адресою м. Київ, вул. Сімі Прахових, буд.54. Діяльність підприємства пов'язана із консультуванням з питань комерційної діяльності й керування, також згідно установчих документів підприємство має право здійснювати оптову торгівлю фармацевтичними товарами, інші види освіти, оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність, дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук, дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки.

Складемо аналітичний баланс підприємства за 2016-2018 рр. (табл. 2.1.)

Таблиця 2.1.

Структура балансу ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр.

Показник	2016		2017		2018	
	сума, тис. грн.	%	сума, тис. грн.	%	сума, тис. грн.	%
Необоротні активи	139266	64,04	105210	58,88	145521	64,04
Оборотні активи	78216	35,96	73480	41,12	75320	35,96
Разом	217482	100,00	178690	100,00	220841	100,00
Власний капітал	138651	63,75	113897	63,74	138651	63,75
Забезпечення наступних виплат та платежів	5146	2,37	5146	2,88	3359	2,37
Поточні зобов'язання	73685	33,88	59647	33,38	73685	33,88
Разом	217482	100,00	178690	100,00	220841	100,00

Аналізуючи структуру балансу, тобто майна і джерел його утворення, можна зробити висновок, що збільшилась валюта балансу на 38792 тис. грн. (21,37%). Це зумовлено зміною в структурі майна і джерел його утворення. Так, збільшилась вартість необоротних активів на 34056 тис. грн. (32,37%) та оборотних активів на 4736 тис. грн. (6,45%).

Що стосується джерел утворення господарських засобів, то збільшилась сума власного капіталу на 24754 тис. грн. (21,73%) та поточних зобов'язань на 14038 тис. грн. (23,54%).

Щодо змін у структурі активів, то збільшилась питома вага необоротних активів на 5,16 п.с. та відповідно зменшилась питома вага оборотних активів на 5,16 п.с.

Проаналізуємо основні показники діяльності підприємства (табл. 2.2).

Таблиця 2.2.

Основні показники діяльності ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр.

№	Напрямок змін	Показники	2016 р.	2017р.	2018 р.
1	Оцінка майнового стану	Загальна сума засобів, що знаходяться у розпорядженні підприємства (валюта балансу), тис. грн.	217482	178690	220840
		Величина ОЗ та їх частка в загальній сумі активів,%	51,07	53,86	55,12
		Коефіцієнт зносу,%	36,74	34,71	37,01
2	Оцінка ліквідності та платоспроможності	Коефіцієнт покриття	1,06	1,23	1,01
		Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,14	0,04	0,4
3	Оцінка фінансової стійкості	Коефіцієнт автономії,%	63,75	63,74	55,12
		Коефіцієнт фінансової стійкості,%	1,88	1,91	1,5
		Частка довгострокових зобов'язань у загальній сумі джерел засобів,%	0,00	0,00	0,00
4	Оцінка ділової активності	Оборотність активів	2,00	1,62	1,89
		Період погашення дебіторської заборгованості	39,29	39,20	38,02
		Тривалість операційного циклу, дні	24,12	23,86	25,02
		Тривалість фінансового циклу	61,47	49,26	60,09
5	Оцінка ефективності діяльності	Обсяг реалізації, тис. грн.	385157	468562	394563
		Дохід	329676	395934	305632
		Прибуток	84529	112529	794259
		Рентабельність загальна підприємства	12,45	12,36	11,20
		Рентабельність операційної діяльності	8,90	10,82	9,56
		Рентабельність залученого капіталу,%	52,03	61,27	46,12
		Рентабельність власного капіталу,%	27,47	26,10	25,05

Валюта балансу збільшилась, що свідчить про розширення обсягів діяльності. Зменшення частки ОЗ в загальній сумі активів є незначним. Зменшилась платоспроможність підприємства і в той же час зросла ліквідність. Підприємство є достатньо незалежним від зовнішніх джерел фінансування. Фінансова стійкість є високою.

Спостерігається незначне зростання періоду погашення дебіторської заборгованості, що є негативним для підприємства. Відбулось незначне збільшення тривалості операційного циклу, що є негативною тенденцією для підприємства. Зменшилась обсяги реалізації і відповідно зменшились дохід і прибуток.

Зросла загальна рентабельність підприємства та рентабельність власного капіталу. Зменшилась рентабельність операційної діяльності та залученого капіталу, що є негативним для підприємства.

Проведемо оцінку джерел фінансування ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна», для цього здійснимо горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів.

Аналіз структури і динаміки пасивів наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

**Структура і динаміка пасивів ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна»
за 2016-2018 рр.**

Види пасивів	Сума, тис. грн.			Структура пасивів щодо підсумку, %		
	2016	2017	2018	балансу в цілому		
	2	3	4	2016	2017	2018
<i>I</i>						
I. Власний капітал						
Статутний капітал	1393	1393	1393	0,78	0,78	0,64
Інший додатковий капітал	16555	16555	16555	9,26	9,26	7,61
Резервний капітал	4524	4406	4230	8,08	8,08	2,03
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	91425	116297	110548	51,16	51,16	53,47
Усього за розділом I	113897	138651	119815	63,74	63,74	63,75
Цільове фінансування	5146	5146	5146	2,88	2,88	2,37
Усього за розділом II	5146	5146	5146	2,88	2,88	2,37

Продовження табл.2.3

1	2	3	4	5	6	7
IV. Поточні зобов'язання						
Короткострокові кредити банків	18709	36782	37450	10,47	10,47	16,91
Векселі видані	500	0	0	0,28	0,28	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	27083	23724	25870	15,16	15,16	10,91
Поточні зобов'язання за розрахунками:						
з одержаних авансів	278	295	198	0,16	0,16	0,14
з бюджетом	1385	2537	1205	0,78	0,78	1,17
зі страхування	628	367	620	0,35	0,35	0,17
з оплати праці	1424	949	1400	0,80	0,80	0,44
Із внутрішніх розрахунків	5152	4076	5100	2,88	2,88	1,87
Інші поточні зобов'язання	4488	4955	3890	2,51	2,51	2,28
Усього за розділом IV	59647	73685	60214	33,38	33,38	33,88
БАЛАНС	178690	217482	189452	100,00	100,00	100,00

За даними на кінець періоду відбулося збільшення власного капіталу на 24754 тис. грн., тобто на 21,73%. Якщо детально розглядати структуру власного капіталу, то найбільшу питому вагу займає нерозподілений прибуток (відповідно 51,16% та 53,47%), тобто відбулось збільшення розміру прибутку на 2,31 п.с.

Розмір статутного капіталу не змінився і становить 1393 тис. грн., хоча змінилася його питома вага у власному капіталі та відносно загальної суми джерел майна підприємства. Так зменшилась питома вага статутного капіталу у власних джерелах з 1,22% до 1,00%. Розмір резервного капіталу зменшився на -118 тис. грн. (-2,61%).

Щодо забезпечення наступних виплат і платежів, то вартість цільового фінансування не змінилась, хоча відбулося зменшення його питомої ваги у балансі з 2,88% до 2,37%. Відсутність довгострокових зобов'язань може бути як позитивною, так і негативною тенденцією залежно від характеру обраної підприємством стратегії розвитку.

У поточних зобов'язаннях підприємства найбільшу питому вагу займає кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги відповідно 45,41% і 32,20%. Збільшилися короткострокові кредити банків на 18073 тис. грн. (96,60%), зменшилась заборгованість перед фондами соціального страхування на -261 тис. грн. (41,56%). Зменшилась на -500 тис. грн. (100%) сума векселів виданих, що є позитивною тенденцією погашення заборгованості за векселями.

Загалом сума поточних зобов'язань збільшилась на 14038 тис. грн. (23,54%), що пов'язано передусім зі збільшенням суми короткострокових кредитів банків та поточних розрахунків з бюджетом.

Визначимо тип фінансової стійкості підприємства. Основні показники джерел формування запасів наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Показники джерел формування запасів на ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА
Україна» за 2016-2018 рр.**

№	Показник та порядок розрахунку	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	Наявність власних оборотних засобів	13833	5888	4531
2	Наявність довгострокових джерел формування запасів	13833	5888	4531
3	Показник загальної величини джерел формування запасів	73480	68471	78216

Основні показники наявності джерел формування запасів наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

**Показники наявності джерел формування запасів на ТОВ
«АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр.**

№	Показник та порядок розрахунку	2016 р.	2017 р.	2018р.
1	Надлишок(+) або нестача (-) власних оборотних засобів	-14320	-15697	-19352
2	Надлишок(+) або нестача (-) довгострокових джерел формування	-14320	-15697	-19352
3	Надлишок(+) або нестача (-) загальної величини джерел формування запасів	35890	43950	54333

Аналізуючи період 2016-2018 рр., спостерігається тенденція до скорочення обсягів власних оборотних засобів та довгострокових джерел формування запасів. В той же час зростання показника загальної величини джерел формування запасів свідчить про те, що підприємство активно залучає кредитні кошти для використання в поточній господарській діяльності.

Отже, проведений аналіз наявності джерел формування запасів за 2016-2018 рр. показує, що підприємство має достатній рівень джерел для формування запасів. Нестача власних джерел свідчить про залучення кредитних коштів.

Методика визначення фінансової стійкості підприємства наведена в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Методика визначення типів фінансової стійкості підприємства

Абсолютна стійкість фінансового стану	Нормальна стійкість фінансового стану	Нестійкий фінансовий стан	Кризовий фінансовий стан
+Нв	-Нв	-Нв	-Нв
Нв=Зв	+Нд	-Нд	-Нд
-	Нд=Зв	+Нз	-Нз
-	-	Нз=Зв	-

На ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» спостерігається нестійкий фінансовий стан, який характеризується збереженням можливості відновлення платоспроможності за рахунок поповнення власного капіталу та збільшення власних оборотних засобів, а також додаткового залучення довгострокових кредитів. Характеризується нестачею власних оборотних засобів, довгострокових джерел формування, надлишком або рівністю загальної величини основних джерел формування запасів та вартістю запасів; порушеннями фінансової дисципліни збоями в надходженні грошових коштів на поточний рахунок, зниженням прибутковості діяльності. Переважання суми короткострокових кредитів у 2018 р. над вартістю виробничих запасів разом з готовою продукцією свідчить про погіршення фінансового стану підприємства.

Комплексна оцінка фінансової стійкості підприємства проводиться шляхом розрахунку наступних відносних показників (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

**Показники оцінки фінансової стійкості ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна»
2016-2018 рр.**

№ з/п	Назва показника	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	Коефіцієнт автономії	0,5	0,63	0,63
2	Коефіцієнт фінансової залежності	1,48	1,57	1,57
3	Коефіцієнт фінансової стійкості	1,66	1,91	1,88
4	Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансування)	0,49	0,52	0,53
5	Коефіцієнт стійкості фінансування	0,59	0,67	0,66
6	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	0,29	0,33	0,34
7	Коефіцієнт страхування бізнесу	0,02	0,03	0,02
8	Коефіцієнт забезпечення запасів робочим капіталом	0,55	0,47	0,19
9	Маневреність робочого капіталу	2,00	2,13	1,09
10	Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,1	0,12	0,03
14	Коефіцієнт поточних зобов'язань	1	1	1

На ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» спостерігається нестійкий фінансовий стан, який характеризується збереженням можливості відновлення платоспроможності за рахунок поповнення власного капіталу та збільшення власних оборотних засобів, а також додаткового залучення довгострокових кредитів. Підприємство має достатню незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Можна зробити висновок, що на підприємстві недостатньо стійких джерел фінансування. В 2017 р. частка залученого капіталу в загальній сумі капіталу становила 33%, в 2018р. відповідно 34%. В 2017 р. 47% запасів фінансувалось за рахунок власних коштів, в 2018 р. відповідно – лише 19%. Мобільність використання власних коштів низька. Відсутні довгострокові зобов'язання.

Отже, чисті активи підприємства збільшились на 24754 тис. грн. (20,79%). Питома вага основних засобів збільшилась на 88,14 тис. грн. (163,65%). Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів зменшився на 13,68%, що є негативною тенденцією для підприємства. Підприємство повністю використовує наявні основні засоби. Негативним є

зменшення коефіцієнту оновлення та приросту основних засобів, позитивним – зменшення коефіцієнту вибуття.

Загальна вартість майна зросла на 38792 тис. грн., що складає 21,71%. Такий приріст майна відбувся за рахунок збільшення вартості незавершеного будівництва на 19442 тис. грн. (245,17%), іншої поточної дебіторської заборгованості на 850 тис. грн. (352,70%) та грошових коштів в іноземній валюті на 1509 тис. грн. (18862,5%). На кінець періоду відбулося збільшення власного капіталу на 24754 тис. грн., тобто на 21,73%. Сума поточних зобов'язань збільшилась на 14038 тис. грн. (23,54%), що пов'язано передусім зі збільшенням суми короткострокових кредитів банків та поточних розрахунків з бюджетом.

Проведемо оцінку фінансових результатів.

I. Оцінка рівня структури та динаміки фінансових результатів

Аналіз структури доходів наведено в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

**Структура доходів ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр.,
тис. грн.**

Показник	2016р.	2017 р.	2018 р.
Чистий дохід	329676	359677	395934
Інші операційні доходи	6760	8450	18458
Інші фінансові доходи	89	59	43
Інші доходи	1414	1500	0
Разом	337939	39456	414435

Отже, можна зробити висновок, що в 2017 р. порівняно з 2018 р. загальна сума доходів зросла на 76496 тис. грн. (22,64%). В 2016 р. та 2017 р. найбільшу частку в загальній сумі доходів займає чистий дохід (відповідно 97,55% та 95,54%). Інші операційні доходи збільшились на 11698 тис. грн. (173,05%), зменшились інші фінансові доходи на 46 тис. грн. (51,69%) та інші доходи на 1414 тис. грн. (100%).

Щодо структури доходів, то збільшилась питома вага інших операційних доходів на 2,45 п.с. та зменшилась питома вага чистого доходу на 2,01 п.с.

Аналіз структури витрат наведено в табл. 2.9.

Таблиця 2.9

**Структура витрат ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018
рр., тис. грн.**

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Податок на додану вартість	55481	64218	72628
Собівартість реалізації продукції	245147	250189	283405
Адміністративні витрати	15753	14210	17640
Витрати на збут	37579	40630	50866
Інші операційні витрати	21217	15320	11457
Фінансові витрати	1145	2600	3961
Втрати від участі в капіталі	0	0	100
Інші витрати	1504	630	670
Податок на прибуток	8207	9210	10030
Разом	386033	396017	450757

Отже, можна зробити висновок, що в 2017 р. порівняно з 2018 р. загальна сума витрат зросла на 64724 тис. грн. (16,77%). В 2017 р. та 2018 р. найбільшу частку в загальній сумі витрат займає собівартість реалізації продукції (відповідно 63,50% та 62,87%). Податок на прибуток збільшився на 67087 тис. грн. (120,92%), зменшились інші витрати на 834 тис. грн. (55,45%) та інші операційні витрати на 9760 тис. грн. (46,00%). Щодо структури витрат, то збільшилась питома вага податку на прибуток на 1,74 п.с. та зменшилась питома вага інших операційних витрат на 2,96 п.с.

Аналіз структури фінансових результатів наведено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Структура фінансових результатів ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА
Україна» за 2016-2018 рр., тис. грн.**

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1. Прибуток від звичайної діяльності, в т.ч.:	28438	45214	39326
- прибуток від операційної діяльності, в т.ч.:	28438	45214	39326
- валовий прибуток	84529	115426	112529
2. Прибуток (збиток) від фінансової діяльності	1192	4523	4542
3. Загальний прибуток	27246	38652	34684

Провівши аналіз структури фінансових результатів ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр. можна зробити висновок, що

загальний прибуток у 2018 р. збільшився на 7438 тис. грн. (27,30 %). Прибуток від звичайної діяльності збільшився на 10888 тис. грн. (38,29%). Прибуток від операційної діяльності в 2016р. та 2017 р. становить 100% прибутку від звичайної діяльності. Валовий прибуток в 2016 р. становить 297,24% від прибутку від звичайної діяльності, а в 2017 р. відповідно - 324,44%. На відмінність між сумами валового прибутку та прибутку від операційної діяльності вплинули адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Проведемо оцінку фінансових результатів від операційної діяльності (факторний аналіз рентабельності продукції).

Спосіб ланцюгових підстановок

1) побудова факторної моделі

$$P_{\text{прод.}} = \text{ЧД} / \text{с/в прод.} * 100\%$$

2) побудова базисної моделі

$$P_{\text{прод.0}} = \text{ЧД}_0 / \text{с/в прод.}_0 * 100\%$$

$$P_{\text{прод.0}} = 329676 / 245147 * 100\% = 134,48\%$$

3) зміна факторів та розрахунок умовних результативних показників

$$P_{\text{прод.ум.1}} = 329676 / 283405 * 100\% = 116,33\%$$

$$P_{\text{прод.1}} = 395934 / 283405 * 100\% = 139,71\%$$

4) визначення впливу кожного фактору на результативний показник

$$\Delta P_{\text{прод.ЧД}} = 116,33 - 134,48 = -18,15\%$$

$$\Delta P_{\text{прод.с/в}} = 139,71 - 116,33 = 23,38\%$$

Вплив факторів на результативний показник узагальнено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Розмір впливу факторів на результативний показник

Назва фактору	Зміна
Чистий дохід	-18,15%
Собівартість	23,38%

$$139,71 - 134,48 = -18,15 + 23,38$$

За результатами проведеного факторного аналізу можна зробити

висновок, що в 2017 р. порівняно з 2016 р. відбулось збільшення рентабельності продукції на 5,23%.

Зміна чистого доходу викликала зменшення рентабельності продукції на 18,15%. Зміна собівартості викликала збільшення рентабельності на 23,38%.

Основними причинами зміни факторів є наступні:

- 1) підвищення цін на сировину й матеріали або використання більш якісної сировини;
- 2) зменшення обсягів реалізації продукції.

Проведемо оцінку рентабельності діяльності підприємства.

Основні показники рентабельності діяльності ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр. наведено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

**Основні показники рентабельності діяльності ТОВ
«АСТРАЗЕНЕКА Україна» за 2016-2018 рр.**

№	Показники	2016р.	2017р.	2018 р.
1	Рентабельність продукції(товарів, робіт, послуг)	134,48	139,71	140,25
2	Рентабельність операційної діяльності	10,82	8,90	10,11
3	Рентабельність звичайної діяльності	42,23	9,42	9,00
4	Рентабельність господарської діяльності	42,23	9,42	9,00
5	Рентабельність підприємства	12,36	12,45	11,14
6	Рентабельність власного капіталу	26,10	27,47	25,25
7	Рентабельність залученого капіталу	61,27	52,03	55,14
8	Рентабельність необоротних активів (фондорентабельність)	22,29	37,14	36,01
9	Рентабельність оборотних активів	44,82	45,72	41,29
10	Валова рентабельність продажу	25,64	28,42	29,14
11	Чиста рентабельність продажу	5,78	6,23	5,02
12	Рентабельність доходу від операційної діяльності	8,17	9,77	7,01

Отже, можна зробити висновок, що в 2017 р. порівняно з 2016р. загальна сума доходів зросла на 76496 тис. грн. (22,64%). В 2016 р. та 2017 р. найбільшу частку в загальній сумі доходів займає чистий дохід (відповідно 97,55% та 95,54%).

Інші операційні доходи збільшились на 11698 тис. грн. (173,05%), зменшились інші фінансові доходи на 46 тис. грн. (51,69%) та інші доходи

на 1414 тис. грн. (100%). Щодо структури доходів, то збільшилась питома вага інших операційних доходів на 2,45 п.с. та зменшилась питома вага чистого доходу на 2,01 п.с. В 2017 р. порівняно з 2016р. загальна сума витрат зросла на 64724 тис. грн. (16,77%). В 2016 р. та 2017 р. найбільшу частку в загальній сумі витрат займає собівартість реалізації продукції (відповідно 63,50% та 62,87%). Податок на прибуток збільшився на 67087 тис. грн. (120,92%), зменшились інші витрати на 834 тис. грн. (55,45%) та інші операційні витрати на 9760 тис. грн. (46,00%). Щодо структури витрат, то збільшилась питома вага податку на прибуток на 1,74 п.с. та зменшилась питома вага інших операційних витрат на 2,96 п.с.

2.2. Аналіз використання обладнання взятого у лізинг

ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» надає такі послуги: дизайн, виготовлення візиток, рекламних буклетів, брошур, бланків, посібників, малотиражних видань, вітальних адрес, листівок, тиражування, виготовлення печаток і штампів, нанесення зображень на різні поверхні.

У 2016 році, враховуючи сформовані тенденції ринку, ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» було прийнято рішення про організацію виробництва повнокольорової друкованої мало-і середньотиражної продукції високої якості. Для цього підприємству необхідне придбання офсетної п'ятифарбової друкарської машини. За оцінкою фахівців ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна», оптимальним за співвідношенням ціни і якості обладнанням є друкарська машина "DongHang DH452" виробництва фірми "DongHang" (Китай).

Метою проекту є посилення позиції ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» на внутрішньому ринку поліграфічної продукції та збільшення продажів за рахунок випуску повнокольорової офсетної продукції, розширення спектру наданих друкованих послуг.

Придбання друкарської машини здійснено за рахунок укладення договору лізингу строком на п'ять років з повною амортизацією обладнання. Крім того, передбачається інвестування коштів з чистого прибутку у розмірі 100000 грн. для формування оборотного капіталу (придбання паперу, фарби, смывочних матеріалів, офсетних друкарських пластин та інших допоміжних матеріалів та механізмів для офсетного друку, виходячи з потреби в них на початковий період). Для організації виробництва ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» орендувало приміщення на території ПАТ «Арт-центр». Між зазначеними сторонами укладено довгострокову угоду про співпрацю. З урахуванням ціноутворення, потреби в матеріалах та інших витратах, знижок постачальників і знижок клієнтам, а також рівнем браку (5%) був складений план виробництва і збуту, що відображає очікувані надходження виручки на підприємство та пов'язані з ними витрачання грошових коштів (табл. 2.13).

Таблиця 2.13

**Динаміка виробництва та реалізації друкованої продукції,
виготовленої з використанням обладнання, взятого в лізинг**

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 (очік)	2020 (план)
Виручка від реалізації продукції	7690402,3	7867193,2	8043984,1	8220774,9	8574356,6
Сировина та матеріали	3040837,9	3230890,3	3420942,6	3610995,0	3801047,3
Комунальні платежі	155796,5	165533,8	175271,0	185008,3	194745,6
Витрати на оплату праці	544320	544320	544320	544320	544320
Орендні платежі	554400	554400	554400	554400	554400
Інші витрати	194304	206448	218592	230736	242880
Амортизація	663352	663352	663352	663352	663352

До інших витрат були віднесені витрати на рекламу і збут продукції. Витрати на оплату праці відображають потребу в додатковому залученні чотирьох працівників (начальник підрозділу, майстер, друкар, наладчик) з середньою величиною оплати праці в розмірі 9000 грн на місяць та відповідними відрахуваннями на соціальне страхування. Договір лізингу

укладено на п'ять років, норма амортизаційних відрахувань - 20%.Реалізацію проекту розпочато 01.12.2016 року, термін реалізації - п'ять років.

Таблиця 2.14

**Розрахунок платежів при придбанні друкарської машини
"DongHang DH452" за рахунок лізингу, грн.**

Показник	2016 р.	2017р.	2018 р.	Всього
1. Вартість обладнання з ПДВ	118000	118000	118000	354000
2. В тому числі ПДВ	18000	18000	18000	54000
3. Амортизація (за рік)	91575	99900	99900	291375
4. Залишкова вартість у лізингодавця	300000	208425	108525	-
5. Податок на прибуток	5592	3486	1194	10272
6. Лізингові платежі та аванс, включаючи ПДВ, у тому числі авансовий платіж 25%	224199 75000	135699	135699	495600 -
7. Лізингові платежі без ПДВ, у тому числі маржа лізингодавця	114915 4500	114915 4500	114915 4500	344745 13500
8. Лізингові платежі та аванс, включаючи ПДВ	224100	135600	135600	495300
9. ПДВ до заліку у лізингоодержувача за рахунок лізингоодержувача	20685	20685	20685	62055
9а. ПДВ до заліку у лізингоодержувача за рахунок авансу	4500	4500	4500	-
10. Зменшення податку на прибуток за рахунок лізингоодержувача	27579	27579	27579	82740
11. Податкова економія (9 + 9а + 10)	52764	52764	52764	158292
12. Економія за рахунок вільних оборотних коштів при рентабельності 15 % річних	32085	149385	-	470235
12а. Вільні обігові кошти	279000	129900	-	408900
12б. Дохід	41850	19485	-	61335
13. Чистий грошовий потік (7-11-12б)	129486	63351	82836	275670

В даному випадку чистий грошовий потік склав 275 670 грн. Загальна сума отриманого доходу становить 61335 грн., економія за рахунок вільних оборотних коштів при рентабельності 15 % річних склала 470235 грн. Податкова економія становить 158292 грн. Розрахунок платежів у разі придбання друкарської машини за рахунок кредитних коштів подано в табл.

2.15.

Таблиця 2.15.

Розрахунок платежів у разі придбання обладнання за рахунок кредитних коштів, грн.

Показники	2016 р.	2017р.	2018 р.	Всього
1. Залишок по кредиту	265500	177000	88500	-
1а. Власні кошти (нерозподілений прибуток)	88500	-	-	88500
2. Погашення кредиту	88500	88500	88500	265500
3. Відсотки за кредит (17% в рік), 3а. В тому числі прийняті до витрати	45135 37968	30090 25311	15045 12657	90270 75933
4. Амортизація (за рік)	30525	33300	33300	97125
5. Залишкова вартість у лізингоодержувача	300000	269475	236175	-
6. Податок на прибуток	6264	5562	4830	16656
7. Страхування	1770	1590	1392	4752
8. Витрати, що зменшують оподатковуваний прибуток (3а+4+6+7)	76527	65763	52179	194466
9. Податкова економія з податку на прибуток	18366	15783	12522	46671
10. Економія на сумі ПДВ, що підлягає до сплати до бюджету	54000	-	-	54000
11. Економія за рахунок вільних оборотних коштів при рентабельності 15 % річних	244182	160722	77319	482220
11а. вільні оборотні кошти	212331	139758	67233	419322
11 б. Доходи	31851	20964	10086	62898
12. Чистий грошовий потік (2+3+6+7-9-10-11 б)	125952	88995	102219	317166

В даному випадку чистий грошовий потік склав 317 166 грн. Розрахунок платежів у разі придбання обладнання за рахунок власних коштів (нерозподілений прибуток) подано в табл. 2.16. Таким чином, в сучасних умовах лізинг є одним з основних фінансових інструментів, що дозволяють здійснювати реальні великомасштабні капітальні вкладення в розвиток матеріально-технічної бази будь-якого виробництва. Причинами цього є ті переваги, які надає схема лізингу в порівнянні з іншими способами придбання основних засобів (або банківський комерційний кредит, оплата по факту поставки).

Таблиця 2.16.

Розрахунок платежів у разі придбання обладнання за рахунок власних коштів ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна», грн.

Придбання майна за рахунок власних коштів	2016 р.	2017р.	2018 р.	Всього
1. Власні кошти (нерозподілений прибуток)	4406000	4406000	4406000	13 218 000
2. Амортизація (за рік)	30525	33300	33300	97125
3. Залишкова вартість у лізингоодержувача	300000	269475	236175	-
4. Податок на прибуток	6264	5562	4830	16656
5. Страхування	1770	1590	1392	4752
6. Витрати, що зменшують оподатковуваний прибуток (3а+4+6+7)	38559	40452	39522	118533
7. Податкова економія з податку на прибуток	9255	9708	9486	28449
8. Економія на сумі ПДВ, що підлягає до сплати до бюджету	54000	-	-	54000
9. Чистий грошовий потік (1+4+4а+5-7)	298779	-2556	-3264	292962

Як видно з таблиці 2.16, у цьому випадку чистий грошовий потік склав 292 962 грн. Наведені дані свідчать про те, що найбільш вигідний варіант придбання друкарської машини - це придбання у лізинг. В даному випадку найменший чистий грошовий потік (275 670 тис. грн.).

Основними перевагами є: прискорена амортизація; зниження потреби у власному стартовому капіталі; підприємству простіше і, як правило, вигідніше отримати обладнання в лізинг, ніж кредит на його придбання, оскільки лізингове майно знаходиться у власності лізингодавця і може виступати в якості предмета застави, що забезпечує зобов'язання лізингодавця перед кредитуєть банком; лізинговий договір більш гнучкий,

ніж кредитний договір або договір позики та ін Проведені розрахунки показали, що найбільш ефективним способом придбання основних засобів є лізинг. В даному випадку найбільш низький чистий грошовий потік склав 275670 грн.

2.3. Оцінка ефективності лізингових операцій на підприємстві

В умовах гострої нестачі або відсутності вільних коштів на розвиток виробництва шляхом фінансування придбання основних засобів може бути здійснено, як вже говорилося раніше, декількома способами, одним з яких є лізинг. Для визначення можливості використання цього джерела, в першу чергу, розраховуються витрати, які понесе підприємство в даному випадку.

Лізинг об'єднує в собі кілька видів економічних відносин (кредитні, інвестиційні, орендні), що, як правило, передбачає участь не менше трьох сторін. Така особливість сприяє збільшенню вартості лізингу в порівнянні з кредитом, так як між лізингоодержувачем і виробником з'являється посередник-лізингодавець. При використанні такого джерела фінансування підприємство несе витрати, рівні лізинговим платежам.

На основі розглянутих раніше методик, було виявлено, що лізинговий платіж складається з п'яти елементів: амортизаційних відрахувань, плати за кредитні ресурси, надані лізингодавцю, комісійних виплат, плати за додаткові послуги та ПДВ.

Підприємство отримує поліграфічне обладнання за договором фінансового лізингу з повною амортизацією, укладеним на п'ять років. Враховуючи, що нормативний термін служби друкарської машини становить 7 років, норма амортизації визначена в розмірі 20% (коефіцієнт прискорення 1,4). В сучасних умовах підприємство може скористатися послугами кількох лізингових компаній і банків. При цьому розмір комісійної винагороди складе 10-12% середньорічної вартості майна. Ціна додаткових послуг, пропонованих лізингодавцями, варіюється в залежності від їх набору. Основними є, монтаж і введення обладнання в експлуатацію, сервісне (ремонтне) обслуговування обладнання протягом терміну дії договору, навчання персоналу, консультаційні послуги, страхування предмета договору та інші. Вартість стандартного набору додаткових послуг для даного

обладнання була визначена в розмірі 273174 грн. Середня ставка на ринку, за якою лізингодавець може отримати кредит банку становить 26%.

Розмір щорічних амортизаційних відрахувань (АВ) становитиме:

$$AB = 3316760 * 20 / 100 = 663352 \text{ (грн.)}$$

Для визначення розміру комісійних виплат і плати за кредит необхідно визначити середньорічну вартість обладнання (табл. 2.17).

Таблиця 2.17

Розрахунок середньорічної вартості майна ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» у 2016-2018 рр.

Роки	Вартість майна на початок року	Сума амортизаційних відрахувань	Вартість майна на кінець року	Середньорічна вартість майна
2016	3316760	663352	2653408	2985084
2017	2653408	663352	1990056	2321732
2018	1990056	663352	1326704	1658380

Таким чином, можна розрахувати лізингові платежі за кожен рік (табл.2.18).

Таблиця 2.18

Розрахунок лізингових платежів по роках

Складові частини лізингових платежів	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р. (очік.)	2020 р. (план)	Всього
Амортизаційні відрахування	663352	663352	663352	663352	663352	3316760
Лізингова маржа	776121,8	603650,3	431178,8	258707,3	86235,76	2155894
Комісійна винагорода	328359,2	255390,5	182421,8	109453,1	36484,36	912109
Додаткові послуги (сервісне обслуговування, навчання персоналу)	46434,64	46434,64	46434,64	46434,64	46434,64	232173,2
Витрати на страхування	1814268	1568827	1323387	1077947	832506,8	6616936
ПДВ	326568,2	282388,9	238209,7	194030,5	149851,2	1191049
Лізинговий платіж	2140836	1851216	1561597	1271977	982358	7807985

Загальний розмір платежу по лізингу складе 7807985 грн. Ця сума відповідно до умов договору може бути виплачена рівними частинами в

кожному періоді протягом п'яти років. Тоді щорічний розмір лізингового платежу становитиме:

$$ЛП = 7807985/5 = 1\,561\,597 \text{ (грн.)}$$

Лізинговий відсоток (Лв) являє собою щорічний приріст вартості і характеризує ціну даного джерела.

$$Лв = (7\,807\,985 - 3\,316\,760) / 3\,316\,760 / 5 * 100 = 27,082\% \text{ річних.}$$

Для подальшого аналізу ефективності лізингу необхідно розрахувати ставку дисконтування. Її рівень може бути визначений, виходячи з двох підходів. Один заснований на концепції альтернативної прибутковості, а інший – на концепції середньозваженої вартості капіталу. Оскільки проект фінансується з двох джерел (чистий прибуток і лізинг), то можливе застосування другого способу розрахунку ставки дисконтування. Такий підхід дозволить визначити, чи дадуть інвестиції в здійснення проекту рівень прибутковості, більший, ніж вони коштують. Середньозважена вартість капіталу визначається за формулою:

$$WACC = \sum_i^n w_i \cdot k_i, \text{ де}$$

$WACC$ - середньозважена вартість капіталу;

w_i - частка інвестиційних ресурсів, отриманих з разом джерела;

k_i - вартість разом ресурсу;

i - порядковий номер джерела;

n - кількість джерел.

Таким чином, підприємство, залучаючи таке джерело, як лізинг понесло витрати в розмірі 7807985 грн або 27,082% річних. Це досить дорогий спосіб фінансування, що вимагає від підприємства стійкого функціонування і високий рівень рентабельності протягом тривалого часу. Однак перевагою лізингу в даному випадку є можливість віднесення лізингових платежів на собівартість продукції, що дозволить знизити базу оподаткування з податку на прибуток і, відповідно, отримати економію.

Однією з альтернатив лізингу як джерела позикових коштів, є банківський кредит. Отримання кредиту, як правило, відбувається в більш тривалі терміни, ніж укладення договору лізингу. До того ж, за кредитом обов'язкова наявність застави або додаткових гарантій повернення коштів. Однак плата за кредитні ресурси, як правило, менше розміру лізингових платежів.

На даний момент кредит на суму 3 316 760 грн терміном на 5 років підприємство може отримати за ставкою 26% річних з щомісячним нарахуванням відсотків на залишок боргу. Основний борг буде виплачуватися щомісяця рівними частками в розмірі 55 279,33 грн.

Таким чином, загальна сума боргу (СБ) підприємства, включаючи відсотки складе:

$$\begin{aligned} \text{СБ} &= 3\,316\,760 + 783\,308,2 + 610\,836,6 + 438\,365,1 + 265\,893,6 + 93\,422,07 \\ &= 5508586 \text{ (грн)}. \end{aligned}$$

Ця сума значно менше витрат по лізингу (на 2 299 399 грн.), що говорить про пріоритетність кредитних ресурсів у порівнянні з ним.

Для визначення ставки дисконтування також необхідно розрахувати середньозважену ціну капіталу

$$(k_2 = 26\%).$$

$$\text{WACC} = 0,029267 \cdot 14 + 0,970733 \cdot 26 = 25,64879\%$$

Таким чином, витрати підприємства при використанні кредитних ресурсів, як джерела фінансування значно менше, а, відповідно, нижче і ціна капіталу. Це є одним з важливих переваг кредиту в порівнянні з лізингом для фінансування даного проекту. Однак, такий аналіз не дозволяє зробити остаточний висновок про ефективність кредиту, оскільки не враховує грошових потоків за проектом, фактор часу та особливостей обліку кожного з джерел.

Щоб зробити обґрунтований вибір варіанта реалізації проекту необхідно враховувати не тільки витрати на використання джерел, але і оцінити в цілому ефективність проекту обох випадках.

Таблиця 2.19

Порівняльна оцінка економічної ефективності варіантів

Показник	Значення	В тому числі по періодах					Всього
		2016	2017	2018	2019	2020	
Лізинг обладнання							
Аванс	30%	2399,8					2399,8
Лізингові платежі з ПДВ		3067,8	3067,8	3067,8	3067,8	3067,8	15339,4
Відшкодування сум сплаченого ПДВ з бюджету		-374,6	-374,6	-374,6	-374,6	-374,6	-1872,98
Зменшення податку на прибуток		-1312,2	-736,3	-736,3	-736,3	-736,3	-4457,3
Разом витрат		3780,8	1956,9	1956,9	1956,9	1956,9	11608,4
Дисконтовані потоки		3780,8	1831,66	1716,2	1606,6	1504,85	10440,1
Купівля в кредит							
Передоплата	20%	1599,9					1599,9
Погашення основного боргу		1279,94	1279,94	1279,94	1279,94	1279,94	6399,7
Виплата відсотків		1535,9	1228,7	921,5	614,4	307,9	4608,4
Податок на майно	2,2	167,2	158,4	131,9	114,4	96,8	668,7
Зменшення податку на прибуток		-409	-333	-253	-175	-97	-1267
Разом виплат		4173,6	2334	2080,3	1833,7	1587,6	12109,5
Дисконтовані потоки		4173,6	2184,6	1824,4	1505,5	1220,9	11008,9
Купівля за рахунок власних коштів							
Оплата обладнання		7999,6					
Втрачена вигода	7,2%	575,9	460,8	345,6	230,4	115,2	

Податок на майно		167,2	158,4	131,9	114,4	96,8	668,7
Зменшення податку на прибуток		-40	-38	-31,6	-27,5	-23	-160,3
Разом витрат		8702,7	580,4	445,9	317,3	189	10935,3
Дисконтований потік		8702,7	559	394	270	146	10471,4

З розрахунків видно, що для нашого підприємства найбільш вигідним є придбання обладнання в лізинг. Можна назвати ряд причин пріоритету вибору лізингу з усіх можливих альтернатив:

- підприємства часто не мають достатньої кількості власних ресурсів для купівлі обладнання
- труднощі при отриманні кредиту у зв'язку неплатоспроможністю або високого рівня ризику.

Проаналізувавши фінансовий стан підприємства, можна дати наступні рекомендації керівництву підприємства з метою оздоровлення фірми:

- 1) аналіз структури капіталу показав, що підприємство не вигідно використовує позикові кошти, так як відбувається процес «проїдання» власного капіталу.
- 2) внаслідок малого питомої ваги власного капіталу в пасиві організації підприємство має низькими коефіцієнтами платоспроможності і знаходиться в кризовому стані. керівництву слід збільшити суму капіталів і резервів в пасиві балансу за рахунок чистого прибутку.

В подальшому були оцінені різні варіанти придбання цієї техніки і доведена економічна ефективність використання лізингу. Придбання автобетонозмішувача дозволить підприємству вийти на новий ринок послуг і отримати додатковий прибуток. Для оцінки доцільності придбання основних засобів слід оцінити основні показники діяльності підприємства після впровадження купленої техніки.

РОЗДІЛ 3. ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІЗИНГОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА»

3.1. Обґрунтування підвищення ефективності лізингових операцій на підприємстві

Проведений аналіз не дає об'єктивної оцінки досліджуваним джерелам, оскільки не враховує фактор зміни вартості грошей у часі. Усунути цей недолік можна за допомогою розрахунку динамічних показників ефективності проекту.

Одним з таких показників є чиста поточна вартість (чистий дисконтований дохід, чиста наведена вартість), яка визначається за формулою:

$$NPV = \sum_i^n \frac{CF_i}{(1+r)^i} - I_0, \quad (3.1.)$$

де NPV - чиста поточна вартість;

CF_i - грошовий потік від реалізації інвестицій в момент часу i ;

I_0 - величина початкових інвестицій;

r - ставка дисконтування;

i - етап розрахунку.

Таблиця 3.1.

Розрахунок чистої поточної вартості (лізинг)

Період	2016	2017	2018	2020	2021	2022
ЧПІ	-3416760	1859193,2	1843575,9	1827958,6	1812341,3	1931085,2
ДПІ	-3416760	1467408,1	1148454,6	898763,8	703308,1	591471,0
NPV						1392645,496

Чиста поточна вартість лізингу відображає максимально можливий приріст прибутку власників компанії. Оскільки отриманий показник >0 , то

проект може бути визнаний економічно ефективним і прийнятий до реалізації.

На основі даних табл. 3.1. можна розрахувати дисконтовані грошові потоки (ДГП) від проекту, що реалізовується на умовах кредиту, використовуючи, при цьому, ставку дисконтування, визначену у розмірі 26,64% (табл. 3.2).

Таблиця 3.2.

Розрахунок чистої поточної вартості (кредит)

Період	2016	2017	2018	2020	2021	2022
ЧГП	-3416760	1083376,6	1229300,7	1375224,8	1521148,9	1801434,0
ДГП	-3416760	862226,0	778648,6	693264,2	610293,1	575210,5
NPV			102882,4123			

Отриманий NVP має позитивне значення, що також дозволяє визнати проект ефективним. Однак при кредиті цей показник значно менший, ніж від реалізації проекту на умовах лізингу, тому прийняти варто перший варіант фінансування (лізинг).

Ще одним важливим показником ефективності є індекс рентабельності (прибутковості). Це відносний показник, який характеризує віддачу грошової одиниці, інвестованої в проект.

$$PI = \sum_i^n \frac{CF_i}{(1+r)^i} : I_0 = \frac{NPV}{I_0} + 1, \quad (3.2.),$$

де PI - індекс рентабельності інвестицій.

Для проекту, що реалізується на умови лізингу індекс рентабельності складе:

$$PI = \frac{1329760}{3316760} + 1 = 1,4076 \quad (\text{грн.})$$

Тобто на 1 грн. вкладених коштів буде отримано 1,4076 грн. чистого доходу. Оскільки показник більший за одиницю, то проект можна прийняти до реалізації.

У разі використання кредитних ресурсів індекс рентабельності буде визначений на рівні:

$$PI = \frac{102882,4}{3316760} + 1 = 1,0301 \quad (\text{грн.})$$

Це означає, що на 1 грн. інвестицій буде отримано 1,0301 грн. чистого доходу. Проект також може бути прийнятий до реалізації, проте при використанні лізингу віддача інвестованого грошової одиниці значно вище, що визначає пріоритетність даного варіанту фінансування.

Одним з ключових оціночних показників є також внутрішня норма прибутковості. Вона визначає максимально застосовну процентну ставку, при якій ще можна без будь-яких втрат для власників компанії вкладати кошти в інвестиційний проект.

Тобто внутрішня норма прибутковості є мінімальною величиною рентабельності, при якій зайняті кошти окупляться за планований термін реалізації проекту. Для розрахунку даного показника можна використовувати метод інтерполяції, згідно з яким внутрішня норма прибутковості розраховується за формулою:

$$IRR = r(NPV+) + [r(NPV-) - r(NPV+)] \cdot \frac{NPV+}{(NPV+) - (NPV-)}, \quad (3.3.), \text{ де}$$

IRR - внутрішня норма прибутковості;

$r(NPV+)$ - ставка дисконтування, при якій $NPV > 0$;

$NPV+$ - відповідне позитивне значення NPV ;

$r(NPV-)$ - ставка дисконтування, при якій $NPV < 0$;

$NPV-$ - відповідне від'ємне значення NPV .

При аналізі проекту, реалізованого на умовах лізингу можна продисконтувати потоки за ставкою 60%, щоб досягти від'ємного значення NPV (табл. 3.3).

Таблиця 3.3.

Розрахунок дисконтованих грошових потоків проекту за ставкою**60%**

Період	2016	2017	2018	2020	2021	2022
ЧГП	-3416760	1859193,2	1843575,9	1827958,6	1812341,3	1931085,2
ДГП	-3416760	1161995,7	720146,8	446279,0	276541,3	184162,6
NPV						-627634,5166

$$IRR = 26,69912 + [60 - 26,69912] \cdot \frac{1392645,496}{1392645,496 - (-627634,5166)} = 49,6545\%$$

Отже, IRR перевершує ціну капіталу, то проект може бути прийнятий до реалізації. Резерв безпеки проекту становить $49,6545 - 26,69912 = 22,9553\%$.

Тепер необхідно продисконтувати грошові потоки проекту при кредиті (наприклад, за тією ж ставкою 60%).

Таблиця 3.4.

Розрахунок дисконтованих грошових потоків проекту за ставкою**60%**

Період	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ЧГП	-3416760	1083376,6	1229300,7	1375224,8	1521148,9	1801434,0
ДГП	-3416760	677110,4	480195,6	335748,2	232108,9	171798,1
NPV						-1519798,797

$$IRR = 25,64879 + [60 - 25,64879] \cdot \frac{102882,4143}{102882,4123 - (-1519798,797)} = 27,8268\%$$

IRR перевершує ціну капіталу, тому проект може бути прийнятий до реалізації. Однак резерв безпеки становить лише $27,8268 - 25,64879 = 2,178\%$.

Тому пріоритетним буде проект, реалізований на умовах лізингу. Також одним з найбільш поширених і простих для розуміння показників є дисконтований термін окупності проекту. Він відображає мінімальний період часу реалізації проекту, протягом якого чистий дисконтований дохід стає позитивним. На основі наявних розрахунків дисконтованих грошових потоків проекту можна визначити його термін окупності по кожному з варіантів реалізації (табл. 3.5).

Таблиця 3.5.

Розрахунок дисконтованого терміну окупності проекту (лізинг)

Період	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ДГП	-3416760	1467408,1	1148454,6	898763,8	703308,0	1467408,1
Сальдо ДГП	-3416760	-3416760+ +1467408,1= =-1949351,9	-1949351,9+ +1148454,6 =-800897,3	97866,5	801174,5	1392645,6

Таким чином при фінансуванні проекту за рахунок лізингу він окупиться приблизно через 3 роки. Дробова частина терміну окупності визначається за формулою:

$$x = \frac{|P_{k-}|}{|P_{k-}| + P_{k+}}, \quad (3.5.), \quad \text{де}$$

x - дробова частина терміну окупності;

P_{k-} - негативна величина сальдо накопиченого дисконтованого грошового потоку на кроці до моменту окупності;

P_{k+} - позитивна величина сальдо накопиченого дисконтованого грошового потоку на кроці в момент окупності.

$$x = \frac{800897,3}{800897,3 + 97866,5} = 0,8911$$

Т.е. проект, реалізований на умовах лізингу окупиться через 2,8911 року. Також необхідно провести аналогічні розрахунки для проекту, що реалізується за рахунок кредиту (табл. 3.6).

Таблиця 3.6.

Розрахунок дисконтованого терміну окупності проекту (кредит)

Період	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ДГП	-3416760	862226,0	778648,6	693264,2	610293,1	575210,5
Сальдо ДГП	-3416760	-2554534,0	-1775885,4	-1082621,2	-472328,1	102882,4

Так при фінансуванні проекту за рахунок кредиту він окупиться приблизно через 4 роки.

$$x = \frac{472328,1}{472328,1 + 102882,4} = 0,8211$$

Отже, проект, реалізований на умовах кредиту окупиться через 3,8211 роки. Відповідно, найбільш вигідним буде використання лізингу з метою фінансування проекту, оскільки в цьому випадку він швидше окупиться і принесе в результаті більший чистий дохід.

Результати запропонованих заходів представлені в табл. 3.7.

Таблиця 3.7.

Результати заходів щодо вдосконалення управління фінансовими ресурсами ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна»

Показники	2020 р.	Після впровадження заходів	Зміни
Виручка від продажів, тис. грн.	97136	113526	+16390
Валовий прибуток, тис. грн.	97136	113526	+16390
Комерційні витрати, тис. грн.	89933	102173	+12240
Прибуток від продажу, тис. грн.	7204	11353	+4149
Інші доходи, тис. грн.	4050	5120	+1070
Інші витрати, тис. грн.	5711	8780	+3069
Прибуток до оподаткування, тис. грн.	5549	7693	+2144
Чистий прибуток, тис. грн.	4439	5846,7	+1404,7
Рентабельність продажів, %	4,56	5,15	+0,59

Таким чином, чистий прибуток ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» збільшиться на 1404,7 тис. грн., рентабельність також зросте на 0,59. Ефективність даних заходів доведена.

Вищевикладені дані характеризують кількісну сторону оцінки ефективності лізингу та кредиту. Однак саме якісні характеристики лізингу можуть мати вирішальне значення для прийняття інвестиційного рішення.

Одним з найголовніших переваг лізингу є те, що він дозволяє орендарю, не має значних фінансових ресурсів, почати великий проект. При цьому лізингові платежі починають виплачуватися вже після поставки

необхідного обладнання або через певний час, вказаний у договорі лізингу. Також гарантовано цільове використання коштів, тому що купується майно.

Іншим важливим перевагою лізингу є те, що витрати часу на його отримання значно менше, ніж на оформлення кредиту. Перш за все, це стосується дрібних і середніх підприємств, яким досить часто буває важко отримати кредит в банку. Більша ж частина лізингових компаній навіть не вимагає від орендарів жодних гарантій щодо повернення вартості майна. Крім того, лізингова угода більш гнучко у фінансовому плані, ніж звичайний кредит, так як він припускає обмежені терміни на погашення заборгованості з купленого майна. У разі лізингу завжди можливі компроміси між лізингодавцем і лізингоодержувачем щодо погашення вартості майна. Також можливе здійснення виплат у формі товарів і послуг, вироблених на взятому в лізинг обладнанні. До того ж ризик морального старіння обладнання цілком лягає на орендодавця. Зате лізингоодержувач має можливість регулярно оновлювати парк устаткування підприємства, а також використовувати для збільшення виробничих потужностей вільні кошти, одержані завдяки лізингу. Застосування механізму прискореної амортизації не тільки дозволяє знижувати податки, але і стимулює використання досягнень науково-технічного прогресу. Також лізингові компанії в дуже рідкісних випадках підвищують орендні ставки, а в особливо складних для підприємця ситуаціях лізингові компанії можуть опустити орендну ставку або надати знижку на ті чи інші послуги. Позитивним аспектом лізингових відносин є можливість гарантійного та подальшого сервісного обслуговування обладнання лізингодавцем. Крім того, лізингоодержувач у разі недостатнього попиту на продукцію, може повернути орендоване обладнання. А також незалежно від укладення лізингової угоди у підприємства є можливість паралельного отримання кредиту на інші потреби.

3.2. Порівняльна оцінка ефективності придбання обладнання в лізинг і за рахунок банківського кредиту

Для того щоб керівництво підприємства могло прийняти обґрунтоване управлінське рішення при виборі варіанта реалізації інвестиційного проекту, пов'язаного з виробничо-технічним розвитком підприємства, необхідно враховувати всі переваги, які пропонує механізм використання лізингу.

З цією метою необхідно провести аналіз грошових потоків підприємства у випадках використання лізингу і кредиту. При цьому, витрати за проектами будуть відрізнятися в частині амортизації, податку на майно, податку на прибуток.

Розглянемо грошові потоки підприємства при укладенні договору лізингу. На основі даних таблиці 1 можна розрахувати податок на майно, який встановлюється в розмірі 2,2% середньорічної вартості майна (табл. 3.8).

Таблиця 3.8.

Розрахунок податку на майно, грн. (лізинг)

	Середньорічна вартість майна	Податок на майно
2016	2985084	65671,85
2017	2321732	51078,1
2018	1658380	36484,36
2019	995028	21890,62
2020	331676	7296,872

З таблиці видно, що використання механізму прискореної амортизації значно зменшує розмір податку на майно. В даному випадку присутня економія по податку на майно, не дивлячись на те, що балансоутримувачем обладнання є саме підприємство.

Грошові потоки від операційної діяльності при лізингу представлені в табл.3.9.

Таблиця 3.9.

Грошові потоки від операційної діяльності, грн. (лізинг)

Операційна діяльність	2020	2021	2022	2023	2024
1	2	3	4	5	6
Виручка від реалізації	7690402,3	7867193,2	8043984,1	8220774,9	8574356,6
Сировина та матеріали	3040837,9	3230890,3	3420942,6	3610995,0	3801047,3
Комунальні платежі	155796,5	165533,8	175271,0	185008,3	194745,6
Витрати на оплату праці	544320	544320	544320	544320	544320
Орендні платежі	554400	554400	554400	554400	554400
Інші витрати	194304	206448	218592	230736	242880
Амортизація	663352	663352	663352	663352	663352
Податок на майно	65671,9	51078,1	36484,4	21890,6	7296,9
ЛП (за вирахуванням амортизації)	898244,9	898244,9	898244,9	898244,9	898244,9
Разом витрат	6116927,1	6314267,0	6511606,9	6708946,8	6906286,7
Прибуток	1573475,2	1552926,2	1532377,1	1511828,1	1668069,9
Податок на прибуток	314695,0	310585,2	306475,4	302365,6	333614,0
Грошовий потік	1922132,2	1905692,9	1889253,7	1872814,5	1997807,9

З таблиці видно, що результати діяльності підприємства забезпечують не тільки повернення лізингових платежів, а й деяку суму коштів, що залишаються в розпорядженні власників.

У разі використання кредитних ресурсів, амортизація на обладнання буде нараховуватися в звичайному порядку.

$$H_a = 1/n, \quad (3.6.)$$

H_a - норма амортизації;

n - нормативний термін служби об'єкта.

$$H_a = 1/7 * 100 = 14,29\%$$

$$AO = 3316760 * 14,29/100 = 473822,8571 \text{ (грн.)}$$

Тобто щорічні амортизаційні відрахування складуть 473822,8571 грн.

Підприємство, що отримало кредит має можливість віднести до витрат суму відсотків по кредиту в розмірі 1,1 ставки рефінансування з метою зменшення оподаткованої бази з податку на прибуток. Решта суми відсотків і величина основного боргу виплачуються з чистого прибутку і відображаються в потоках від фінансової діяльності підприємства. Чистий грошовий потік визначається як різниця між притоками і відтоками за цими видами діяльності.

Грошові потоки від проекту при його фінансуванні за рахунок кредиту представлені в табл. 3.10.

Таблиця 3.10.

**Грошові потоки від операційної та фінансової діяльності, грн.
(кредит)**

Операційна діяльність	2020	2021	2022	2023	2024
Виручка від реалізації	7690402,3	7867193,2	8043984,1	8220774,9	8574356,6
Сировина та матеріали	3040837,9	3230890,2	3420942,6	3610995,0	3801047,3
Комунальні платежі	155796,5	165533,8	175271,0	185008,3	194745,6
Витрати на оплату праці	544320	544320	544320	544320	544320
Орендні платежі	554400	554400	554400	554400	554400
Інші витрати	194304	206448	218592	230736	242880
Відсотки по кредиту	146870,3	114531,9	82193,5	49855,0	17516,6
Амортизація	473822,9	473822,9	473822,9	473822,9	473822,9
Податок на майно	67756,7	57332,6	46908,5	36484,4	26060,3
Разом витрат	5178108,2	5347279,3	5516450,4	5685621,5	5854792,7
Прибуток	2512294,2	2519913,9	2527533,7	2535153,4	2719564,0
Прибутковий податок	602950,6	604779,3	606608,1	608436,8	652695,3
Грошовий потік	2383166,4	2388957,4	2394748,4	2400539,4	2540691,5
Фінансова діяльність					
Сума відсотків	-663352	-663352	-663352	-663352	-663352
Основний борг	-636437,9	-496304,8	-356171,7	-216038,5	-75905,4

Грошовий потік	-1299790,0	-1159656,8	-	-879390,5	-739257,4
Чистий грошовий потік (ЧГП)	1083376,6	1229300,7	1375224,8	1521148,9	1801434,0

З таблиці видно, що чистий грошовий потік від проекту при лізингу значно більше, ніж при використанні кредиту. Це пов'язано з тим, що лізингові платежі зменшують оподатковуваний базу з податку на прибуток, прискорена амортизація знижує податок на майно, крім того, відсотки за кредитом у встановленій частці та сума основного боргу сплачуються з чистого прибутку підприємства.

Для порівняння результатів використання лізингу і кредиту можна застосувати метод «Моделювання грошових потоків і визначення чистого доходу». Він заснований на моделюванні грошових потоків підприємства для визначення чистого доходу при постійній виручці з урахуванням особливостей оподаткування та бухгалтерського обліку лізингоодержувача.

Крім даних таблиці 3.9 для застосування цього методу необхідно також визначити розмір ПДВ отриманого (ПДВот), сплаченого (ПДВсп) і підлягає перерахуванню в бюджет (ПДВб).

$$\text{ПДВб} = \text{ПДВот} - \text{ПДВсп} \quad (3.7.)$$

Таблиця 3.11.

Грошовий потік підприємства за п'ять років, грн. (кредит)

Операційна діяльність	
Виручка від реалізації	40396711,11
Сировина та матеріали	17104712,92
Комунальні платежі	876355,2
Витрати на оплату праці	2721600
Орендні платежі	2772000
Інші витрати	1092960
Відсотки по кредиту	410967,2937
Амортизація	2369114,286
Податок на майно	234542,3143
Разом витрат	27582252,02
Прибуток	12814459,09
Прибутковий податок	3075470,182
Фінансова діяльність	
Основний борг	-3316760

Сума відсотків	-1780858,273
----------------	--------------

За даними табл. 3.11. можна визначити відповідні суми ПДВ.

$$\text{ПДВ от} = 40396711,11 * 18/118 = 6162210,169 \text{ (грн.)}$$

$$\text{ПДВ сп} = (17104712,92 + 876355,2 + 2772000 + 1092960) * 20/118 + \\ + 3316760 * 18/118 = 3838391,409 \text{ (грн.)}$$

$$\text{ПДВб} = 6162210,169 - 3838391,409 = 2323818,76 \text{ (грн.)}$$

Аналогічні розрахунки необхідно провести для проекту, що реалізується на умовах лізингу за даними табл. 3.12.

Таблиця 3.12.

Грошовий потік підприємства за п'ять років, грн. (лізинг)

Операційна діяльність	
1	2
Виручка від реалізації	40396711,11
Сировина та матеріали	17104712,92
Комунальні платежі	876355,2
Витрати на оплату праці	2721600
Орендні платежі	2772000
Інші витрати	1092960
Амортизація	3316760
Податок на майно	182421,8
ЛП (за вирахуванням амортизації)	4491224,715
Разом витрат	32558034,64
Прибуток	7838676,469
Прибутковий податок	1881282,353

$$\text{ПДВ от} = 6162210,169 \text{ (грн.)}$$

$$\text{ПДВ сп} = (17104712,92 + 876355,2 + 2772000 + 1092960) * 20/118 = \\ = 3332444,968 \text{ (грн.)}$$

ПДВ, що сплачується у складі лізингових платежів, не є податковим вирахуванням з ПДВ, що все частіше стає причиною судових розглядів.

$$\text{ПДВб} = 6162210,169 - 3332444,968 = 2829765,201 \text{ (грн.)}$$

Дані таблиць 3.9 і 3.10, а також результати розрахунків повинні бути зведені в табл. 3.13.

Таблиця 3.13.

Метод моделювання грошових потоків і визначення чистого доходу, грн.

Показник	Спосіб фінансування		
	1	2	3
Надходження коштів	Кредит	Лізинг	
Виручка (без ПДВ)	34234500,94	34234500,94	
Отримання кредиту	3316760		
ПДВ от	6162210,169	6162210,169	
Разом надійшло грошових коштів	43713471,11	40396711,11	
Витрачання коштів:			
Витрати з основної діяльності (без ПДВ)	24015264,74	24551943,16	
Податок на майно	234542,3143	182421,8	
Лізингові платежі		4491224,715	
Прибутковий податок	3075470,182	1881282,353	
Відсотки по кредиту	1780858,273		
Оплата обладнання (без ПДВ)	2810813,559		

Продовження табл. 3.13

1	2	3
Погашення кредиту	3316760	
ПДВ сп	3838391,409	3332444,968
ПДВ л	2323818,76	2829765,201
Разом витрата грошових коштів	41395919,23	37269082,19
Разом чистий дохід	2317551,876	3127628,916
Ефективність лізингу по чистому доходу,		810077,0398
У тому числі у відсотках від вартості обладнання з ПДВ		24,42374606

Таким чином, з таблиці видно, що з урахуванням всіх надходжень коштів і податкових економій лізинг виявився ефективнішим кредиту, хоча при аналізі витрат ситуація була зворотною. Це означає, що не можна розглядати застосування того чи іншого способу фінансування тільки з позиції витрат, які з ними пов'язані, оскільки необхідно враховувати всі

переваги та недоліки цих джерел. Кредит, який з аналізу витрат показав кращий результат в порівнянні з лізингом, з урахуванням особливостей кожного із способів фінансування виявився дорожчим для підприємства, оскільки в більшій мірі скоротив чистий дохід.

Проведений раніше аналіз, а також якісні переваги лізингу дозволяють зробити висновок про його більш високу ефективність для досліджуваного проекту порівняно з кредитом. Лізинг, в даному випадку, дозволяє не тільки одержати більший дохід за проектом, але і відкриває нові можливості для підприємства, у тому числі можливість більш швидкого оновлення обладнання, завдяки застосуванню механізму прискореної амортизації, що важливо в умовах високої конкуренції.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Отже, в результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Обов'язковою умовою до об'єктів, що передаються в лізинг, є використання тільки для підприємницьких цілей. Звідси випливає, що лізинг - це система підприємницької діяльності, що включає в себе орендні, інвестиційні та торговельні відносини.

Позитивний вплив лізинг надає на розвиток вітчизняної економіки. Для малого та середнього бізнесу лізинг є можливістю придбання високотехнологічного обладнання. Лізинг дозволяє вирішувати завдання підвищення стійкості української економіки, розвитку малого та середнього бізнесу, зниження безробіття і соціальної напруженості.

2. Стимулом для лізингу є податкові пільги, право прискореної амортизації, пільги при сплаті митних податків. Право власності на предмет лізингу дозволяє лізинговим компаніям функціонувати з більш ризикованими проектами, ніж банківське кредитування. Попит на лізинг з боку малого і середнього бізнесу обумовлений дефіцитом інструментів фінансування малого бізнесу в Україні.

Фінансування лізингу один з ключових питань організації та проведення лізингових операцій. Для того щоб угоди відбулися, лізингодавці повинні мати доступ на ринки капіталу або мати власні кошти для фінансування нових проектів.

3. Вартість ресурсів, що залучаються для фінансування лізингових угод, багато в чому залежить від великої кількості взаємозумовлених факторів: фінансової спроможності лізингоодержувачів; ризиків, які можуть виникнути у лізингодавців та інших кредиторів при реалізації проектів; гарантійного забезпечення лізингових угод; взаємозв'язку трьох основних параметрів терміновості амортизації майна, кредитів, договорів лізингу;

валюти угоди; місця запозичення на внутрішньому або міжнародному ринку капіталів; інфляції та її динаміки; виду лізингу та схеми проведення операцій.

4. Також існують певні перешкоди розвитку лізингу в Україні. Серед них варто виділити два фактори: законодавча база та вартість лізингу. На рівні держави, у першу чергу за допомогою законодавчої влади, має відбуватися сприяння розвитку лізингу, адже він дійсно є вигідним для розвитку економіки країни. Держава займає пасивну роль у розвитку та розширенню лізингового ринку, хоча можливості великі. Негативно впливає й низький рівень освіченості та проінформованості потенційних клієнтів про переваги та можливості лізингу. Зазвичай лізинг сприймається як різновид оренди, що звичайно є помилкою, адже оренда передбачає нетривале користування річчю та її повернення після спливу строку договору, а лізинг забезпечує довготривале користування та можливість набути майно у власність шляхом викупу за залишковою вартістю після сплати усіх лізингових платежів.

5. Ефективність лізингової операції для лізингоодержувача можна визначити шляхом зіставлення загальної суми, яка виплачується згідно з лізинговим договором, із ціною майна за готівковий рахунок чи в кредит. При цьому треба враховувати податкові та інші пільги, які надані лізингоодержувачу.

6. ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» розташоване за адресою м. Київ, вул. Сімі Прахових, буд.54. Діяльність підприємства пов'язана із консультуванням з питань комерційної діяльності й керування, також згідно установчих документів підприємство має право здійснювати оптову торгівлю фармацевтичними товарами, інші види освіти, оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах і пов'язана з ними діяльність, дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук, дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки. В 2017 р. порівняно з 2016р. загальна сума доходів зросла на 76496

тис. грн. (22,64%). В 2016 р. та 2017 р. найбільшу частку в загальній сумі доходів займає чистий дохід (відповідно 97,55% та 95,54%).

Інші операційні доходи збільшились на 11698 тис. грн. (173,05%), зменшились інші фінансові доходи на 46 тис. грн. (51,69%) та інші доходи на 1414 тис. грн. (100%). Щодо структури доходів, то збільшилась питома вага інших операційних доходів на 2,45 п.с. та зменшилась питома вага чистого доходу на 2,01 п.с. В 2017 р. порівняно з 2016р. загальна сума витрат зросла на 64724 тис. грн. (16,77%). В 2016 р. та 2017 р. найбільшу частку в загальній сумі витрат займає собівартість реалізації продукції (відповідно 63,50% та 62,87%). Податок на прибуток збільшився на 67087 тис. грн. (120,92%), зменшились інші витрати на 834 тис. грн. (55,45%) та інші операційні витрати на 9760 тис. грн. (46,00%). Щодо структури витрат, то збільшилась питома вага податку на прибуток на 1,74 п.с. та зменшилась питома вага інших операційних витрат на 2,96 п.с.

7. Метою проекту є посилення позиції ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА Україна» на внутрішньому ринку поліграфічної продукції та збільшення продажів за рахунок випуску повнокольорової офсетної продукції, розширення спектру наданих друкованих послуг.

Придбання друкарської машини передбачається здійснити за рахунок укладення договору лізингу строком на п'ять років з повною амортизацією обладнання. Крім того, передбачається інвестування коштів з чистого прибутку у розмірі 100000 грн. для формування оборотного капіталу (придбання паперу, фарби, смывочных матеріалів, офсетних друкарських пластин та інших допоміжних матеріалів та механізмів для офсетного друку, виходячи з потреби в них на початковий період).

8. З урахуванням всіх надходжень коштів і податкових економій лізинг виявився ефективнішим кредиту, хоча при аналізі витрат ситуація була зворотною. Це означає, що не можна розглядати застосування того чи іншого способу фінансування тільки з позиції витрат, які з ними пов'язані, оскільки необхідно враховувати всі переваги та недоліки цих джерел. Кредит, який з

аналізу витрат показав кращий результат в порівнянні з лізингом, з урахуванням особливостей кожного із способів фінансування виявився дороччим для підприємства, оскільки в більшій мірі скоротив чистий дохід.

Проведений раніше аналіз, а також якісні переваги лізингу дозволяють зробити висновок про його більш високу ефективність для досліджуваного проекту порівняно з кредитом. Лізинг, в даному випадку, дозволяє не тільки одержати більший дохід за проектом, але і відкриває нові можливості для підприємства, у тому числі можливість більш швидкого оновлення обладнання, завдяки застосуванню механізму прискореної амортизації, що важливо в умовах високої конкуренції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афденко П.І. Перспективи та проблеми розвитку лізингу в Україні [Електронний ресурс] / П. І. Афденко, 2018. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2018/Economics/75020.doc.htm.
2. Базилевич В.Д. Ринок лізингу в Україні / В.Д. Бази(левич. - К.: Товариство "Знання", КОО. - 2019. - 374 с.
3. Березовська О. Аналіз сучасного стану функціонування лізингового ринку України / О.Березовська // Галицький економічний вісник. - 2018. - №1(30). - с.79-88 - (економіка та управління національним господарством)
4. Вишнякова І. В. Економічна ефективність лізингових угод на промислових підприємствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.19 / І. В. Вишнякова ; Нац. металург. акад. України. - К., 2019. - 20 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe
5. Внукова Н.М. Оцінка можливостей розвитку фінансового лізингу в Україні / Н.М. Внукова, О.С. Бадзим, В.А. Череватенко // Актуальні проблеми економіки. - 2019. - № 9. - С. 49-57.
6. Галецька Т.І. Лізинг: історичний аспект виникнення і становлення / Т. І. Галецька // Світ фінансів. - 2018. - № 8. - С. 128-141.
7. Горемыкин В.А. Лізинг: учебник / В.А. Горемыкин. - Изд. 2-е, исправ. И доп. - М.: Информационно-издательский дом «Филтнь»; Информцентр XXI века, 2017. – 944 с.
8. Грищенко О. Фінансовий лізинг: історія, сучасність та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О. Грищенко. - Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2192>
9. Дергалюк Б.В. Методичні підходи до класифікації лізингу в Україні: проблеми та перспективи // Національний технічний університет

- України «КПІ», 2018. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://leasinginukraine.com/ua/leasing_/36_kpi_2016.doc
10. Дерій В. Інвестиційна привабливість проектів реконструкції систем теплозабезпечення міст / В. Дерій // Офіційний сайт Міжгалузевої асоціації «Укртеплокомуненерго» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mautke.com.ua/?page_id=359
 11. Драбовський А. Г. Лізинг як альтернативна форма фінансування та інвестування в сучасних умовах / А. Г. Драбовський // Збірник наукових праць ВНАУ. – 2019. – №3. – С. 65–72.
 12. Експрес результати дослідження ринку лізингу України (2014 – 2019 рік) // Проект ІФС «Розвиток лізингу в Україні», 2019. – [Електронний документ] – режим доступу: http://leasing.org.ua/ua/survey_ukr.pdf
 13. Ємець В.В. Інститути небанківського фінансового сектора у системі забезпечення економічної безпеки України /В.В. Ємець //Актуальні проблеми економіки. - 2018. - № 11.
 14. Кулиняк І.Я., Стрілецька О.В. Аналіз динаміки розвитку ринку лізингових послуг в Україні (2014 - 2015) // НУ «Львівська політехніка», Науковий вісник НЛТУ України. – 2016. – Вип. 21.12 – С. 204 -209
 15. Купалова Г.І. Лізинг в Україні: статистико-економічний аналіз, прогноз, шляхи подальшого розвитку: монографія / Г.І. Купалова, Ю.С. Гринчук. - К.: Знання, 2018. - 237 с.
 16. Лісовська Н. Фінансово-економічна сутність лізингової діяльності / Н. Лісовська // Вісник КНТЕУ. - 2017. - № 1. - С.77-89
 17. Лісовські Н. Розвиток ринку лізингових послуг в Україні / Н. Лісовські // Товари і ринки. – 2019. – № 1. – С. 29–36.
 18. Мисака Г.В. Бухгалтерські та податкові аспекти фінансового лізингу // Теоретичні та прикладні питання економіки. Збірник наукових праць. - 2018. - Випуск 12. - С. 369-380.

19. Міщенко В.І. Особливості посткризового реформування фінансового сектору України / В.І.Міщенко // Фінанси України. – 2018. - № 10. - С. 3–14
20. Наталя Лісовська Розвиток ринку лізингових послуг в Україні./ Лісовська Наталя // Товари і ринки. - №1, 2018.- С.29-36.
21. Погорелова Н. П. Проблеми розвитку ринку лізингу в Україні / Н. Погорелова // Держава та регіони. - 2017. - № 3. – С. 73-92
22. Порова В.В. Розвиток ринку лізингових послуг в Україні [Електронний ресурс] / В.В. Порова, 2018. – Режим доступу: <http://udau.edu.ua/library.php?pid=645>.
23. Проблеми розвитку ринку лізингу в Україні та його поточний стан / Зайцев О.В., Галахова О.В., Паращенко Х.Ю. // Вісник СумДУ. Серія «Економіка» - №3. – 2019. - С.170-180.
24. Пшущька К.В. Проблеми та перспективи розвитку фінансового лізингу в Україні [Електронний ресурс] / К.В. Щущька, 2018. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2015/Economics/77174.doc.htm.
25. Руденко Ю.М. Фінансові системи зарубіжних країн : навч. посібник / Ю.М. Руденко, В. В. Токар ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана-. – К. : КНЕУ, 2018. – 347 с.
26. Саратов В. Наш пріоритет – виведення тарифів на економічно обґрунтований рівень / В. Саратов // Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nkr.gov.ua/ukr/nportal/view/884>
27. Системна програма лізингу: Монографія / За ред. Сенькович Г.Т. - К.: ЦНТ "Гопак", 2018. - 320с.
28. Стан ринку лізингових послуг в Україна за період 2015-2016 років // Асоціація «Українське Об'єднання Лізингодавців», Держфінпослуг.України, 2014. - [Електронний документ] – режим доступу : http://leasing.org.ua/ua/events_of_association/?pid=3008

29. Сучасний стан та проблеми розвитку лізингу в Україні / А.П. Кущик, Є.І. Гергель // Вісник Запорізького національного університету. – 2017. - № 1(5). – С. 153-158.
30. Тарасенко В. Наш пріоритет – виведення тарифів на економічно обґрунтований рівень / В. Саратов // Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nkr.gov.ua/ukr/nportal/view/884>
31. Технологія лізингу: Монографія / За ред. Сенькович Г.Т. - К.: ЦНТ «Гопак», 2018. - 320с.
32. Топішко Т. І. Проблеми класифікації видів лізингу / Т.І. Топішко // Науковий вісник Волинського нац. уні-ту. – 2019. – № 7. – С. 181–190.
33. Троненко Н.І. Перспективи та проблеми розвитку лізингу в Україні [Електронний ресурс] / Н.І. Троненко, 2017. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2015/Economics/75020.doc.htm.
34. Фігурка М. В. Державне регулювання організаційних змін в теплоенергетиці житлово-комунального господарства України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / М. В. Фігурка / Терноп. нац. екон. ун-т. – Т., 2018. – 20 с.
35. Фігурка М. Розвиток конкурентних відносин у теплоенергетиці ЖКГ України / М. Фігурка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=65690>
36. Фінансові компанії як небанківські інститути кредитної системи [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/bank/19981/>
37. Чистякова І. А. Економічне стимулювання відтворення основних засобів в амортизаційній політиці житлово- комунальних підприємств : автореф. дис.канд. екон. наук : 08.00.04 / І. А. Чистякова ; Харк. нац. акад. міс. гос-ва. – Х., 2018. – 20 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe

38. Шафранський А. Ретроспективний аналіз запровадження лізингових операцій в Україні [Електронний ресурс] / А. Шафранський. — Режим доступу: [http://economist.lacruax.com/retrospektivnij\(analizzaprovadzhennyalizingovix\(operacij\(v\(ukra\(d1\(97ni](http://economist.lacruax.com/retrospektivnij(analizzaprovadzhennyalizingovix(operacij(v(ukra(d1(97ni)
39. Щуцька К.В. Проблеми та перспективи розвитку фінансового лізингу в Україні [Електронний ресурс] / К.В. Щуцька, 2017. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2017/Economics/77174.doc.htm.
40. Ярова В.В. Розвиток ринку лізингових послуг в Україні [Електронний ресурс] / В.В. Ярова, 2018. — Режим доступу: <http://udau.edu.ua/library.php?pid=645>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Фінансова звітність ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА»

Підприємство	ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА»	Дата (рік, місяць, число)	2017	1	01
Територія	м.Київ	за ЄДРПОУ	37037434		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	8038500000		
Вид економічної діяльності	Консультавання з питань комерційної діяльності й керування	за КОПФГ	240		
Середня кількість працівників ¹	128	за КВЕД	70.22		
Адреса, телефон	вулиця Вікентія Хвойки, буд.15/15, м. Київ,04080				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					

БАЛАНС
на 2016 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

<i>Актив</i>	<i>Код ряд.</i>	<i>На початок року</i>	<i>На кінець року</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	1000	396	990
первісна вартість	1001	1164	1988
Знос	1002	(768)	(998)
Незавершене будівництво	1005	27372	16766
Основні засоби:			
залишкова вартість	1011	111067	137720
первісна вартість	1012	175581	216694
Знос	1015	(64514)	(78974)
Довгострокові фінансові інвестиції	1020		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	426	549
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0

Інші необоротні активи	1090	5	5
Усього по розділу I	1095	139266	156030
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9746	14222
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7778	7998
з бюджетом	1135	6359	13044
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160	37444	47115
Гроші та їх еквіваленти	1165	37702	47264
Витрати майбутніх періодів	1170	(258)	(149)
Інші оборотні активи	1190	231	203
Усього по розділу II	1195	78216	991
III. Витрати майбутніх періодів	1200	0	0
БАЛАНС	1300	217482	71484
<i>Пасив</i>	<i>Код ряд.</i>	<i>На початок року</i>	<i>На кінець року</i>
<i>I. Власний капітал</i>			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1393	1393
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	16555	16555
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4406	4406
Неоплачений капітал	1425	116297	150324
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)

Усього за розділом I	1495	138651	172678
<i>II. Довгострокові зобов'язання</i>			
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	1515	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	1520	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1525	0	0
Усього по розділу II	1595	0	0
<i>III. Поточні зобов'язання</i>			
Короткострокові кредити банків	1600	36782	39052
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
Векселі видані	1615	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1620	23724	20384
Поточні зобов'язання за розрахунками:	1621		
З одержаних авансів	1625	295	114
З бюджетом	1630	2537	2140
З позабюджетних платежів	1660	0	0
Зі страхування	1665	367	652
З оплати праці	1690	949	1671
З учасниками	1695	0	0
Із внутрішніх розрахунків	1700	4076	0
Інші поточні зобов'язання	1900	4955	7471
Усього по розділу III	1600	73685	71484
IV. Доходи майбутніх періодів		0	0
	1610		
БАЛАНС	1615	217482	71484

Підприємство	ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА»	за ЄДРПОУ	37037434
Територія	м.Київ	за КОАТУУ	8038500000
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240
Вид економічної діяльності	Консультавання з питань комерційної діяльності й керування	за КВЕД	70.22

Середня кількість працівників¹ 128

Адреса, телефон **вулиця Вікентія Хвойки, буд.15/15, м. Київ, 04080**

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Баланс

на 31.12. 2017 р.
Форма № 1

Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	1000	609	396
первісна вартість	1001	1147	1164
Знос	1002	(538)	(768)
Незавершене будівництво	1005	7930	27372
Основні засоби:	1010		
залишкова вартість	1011	96240	111067
первісна вартість	1012	147397	175581
Знос	1015	(51157)	(64514)
Довгострокові фінансові інвестиції:	1020		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	426	426
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	5	5
Усього за розділом I	1095	105210	139266
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	10183	9746

Поточні біологічні активи	1110	11981	7778
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7366	6359
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	562	0
з бюджетом	1135	28807	37444
у тому числі з податку на прибуток	1136	130	79
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10975	5255
Поточні фінансові інвестиції	1160	662	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	241	1091
Витрати майбутніх періодів	1170	2488	8716
Інші оборотні активи	1190	77	231
Усього за розділом II	1195	73480	78216
III. Витрати майбутніх періодів	1200	0	0
БАЛАНС	1300	178690	217482

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1393	1393
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	16555	16555
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4524	4406
Неоплачений капітал	1425	91425	116297
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього за розділом I	1495	113897	138651
II. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	1515	0	0

Відстрочені податкові зобов'язання	1520	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1525	0	0
Усього по розділу II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	18709	36782
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
Векселі видані	1615	500	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1620	27083	23724
Поточні зобов'язання за розрахунками:	1621		
з одержаних авансів	1625	278	295
з бюджетом	1630	1385	
з позабюджетних платежів	1660	0	0
зі страхування	1665	628	367
з оплати праці	1690	1424	949
з учасниками	1695	0	0
Із внутрішніх розрахунків	1700	5152	4076
Інші поточні зобов'язання	1900	4488	4955
Усього за розділом III	1600	59647	73685
IV. Доходи майбутніх періодів			
	1610	0	0
БАЛАНС	1615	178690	217482

Підприємство	ТОВ «АСТРАЗЕНЕКА УКРАЇНА»	Дата (рік, місяць, число)	2019	1	01
Територія	м.Київ	за ЄДРПОУ	37037434		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	8038500000		
Вид економічної діяльності	Консультавання з питань комерційної діяльності й керування	за КОПФГ	240		
Середня кількість працівників ¹	128	за КВЕД	70.22		
Адреса, телефон	вулиця Вікентія Хвойки, буд.15/15, м. Київ,04080				
Одиниця виміру:	тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				

БАЛАНС
на 31.12.2018 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

<i>Актив</i>	<i>Код ряд.</i>	<i>На початок року</i>	<i>На кінець року</i>
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	1000	396	990
первісна вартість	1001	1164	1988
Знос	1002	(768)	(998)
Незавершене будівництво	1005	27372	16766
Основні засоби:	1010		
залишкова вартість	1011	111067	137720
первісна вартість	1012	175581	216694
Знос	1015	(64514)	(78974)
Довгострокові фінансові інвестиції	1020		
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	426	549
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	5	5
Усього по розділу I	1095	139266	156030
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9746	14222

Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	7778	7998
з бюджетом	1135	6359	13044
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160	37444	47115
Гроші та їх еквіваленти	1165	37702	47264
Витрати майбутніх періодів	1170	(258)	(149)
Інші оборотні активи	1190	231	203
Усього по розділу II	1195	78216	991
III. Витрати майбутніх періодів	1200	0	0
БАЛАНС	1300	217482	71484

<i>Пасив</i>	<i>Код ряд.</i>	<i>На початок року</i>	<i>На кінець року</i>
<i>I. Власний капітал</i>			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1393	1393
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Резервний капітал	1415	16555	16555
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4406	4406
Неоплачений капітал	1425	116297	150324
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Усього за розділом I	1495	138651	172678
<i>II. Довгострокові зобов'язання</i>			
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	1515	0	0
Відстрочені податкові зобов'язання	1520	0	0

Інші довгострокові зобов'язання	1525	0	0
Усього по розділу III	1595	0	0
<i>III. Поточні зобов'язання</i>			
Короткострокові кредити банків	1600	36782	39052
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
Векселі видані	1615	0	0
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1620	23724	20384
Поточні зобов'язання за розрахунками:	1621		
З одержаних авансів	1625	295	114
З бюджетом	1630	2537	2140
З позабюджетних платежів	1660	0	0
Зі страхування	1665	367	652
З оплати праці	1690	949	1671
З учасниками	1695	0	0
Із внутрішніх розрахунків	1700	4076	0
Інші поточні зобов'язання	1900	4955	7471
Усього по розділу III	1600	73685	71484
IV. Доходи майбутніх періодів		0	0
	1610		
БАЛАНС	1615	217482	71484